Uitbreiding seizoensgebonden strandkiosk tot permanent strandpaviljoen

Badweg 145 Schiermonnikoog

Werknummer: 25-265

Datum: 21-07-2025

Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Vooroverleg

Inhoudsopgave

1. **Inleiding**
   1.1 Aanleiding
   1.2 Ligging projectgebied
   1.3 Procedure
   1.4 Leeswijzer
2. **Beschrijving van het project en zijn omgeving**
   2.1 Huidige situatie
      2.1.1 Huidige gebruik
      2.1.2 Mogelijkheden omgevingsplan
   2.2 Toekomstige situatie
      2.2.1 Ontwikkeling
   2.3 Strijdigheden omgevingsplan
      2.3.1 Strijdigheden
      2.3.2 Welke activiteiten zijn nodig om het plan mogelijk te maken
      2.3.3 Welke activiteiten moeten worden vergund met een omgevingsvergunning
3. **Participatie**
4. **Beleidskader**
   4.1 Rijk
   4.2 Provincie Fryslân
   4.3 Gemeente
   4.4 Rijkswaterstaat
5. **Gevolgen voor de fysieke leefomgeving**
   5.1 Ladder duurzame verstedelijking
   5.2 Ruimtelijke kwaliteit
   5.3 M.e.r. beoordeling
   5.4 Verkeer en parkeren
   5.5 Ecologie: soortenbescherming
   5.6 Ecologie: gebiedsbescherming
   5.7 Luchtkwaliteit
   5.8 Geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen
   5.9 Geluid door activiteiten
   5.10 Geur
   5.11 Externe veiligheid en omgevingsveiligheid
   5.12 trilling
   5.13 Schaduwhinder en windhinder
   5.14 Cultureel erfgoed
   5.15 Archeologie
   5.16 Bodem
   5.17 Water
   5.18 Duurzaamheid
   5.19 Spuitzones
   5.20 Gezondheid
   5.21 kabels en leidingen
6. **Evenwichtige toedeling van functies aan locaties**
   Conclusie

Rood = niet van toepassing

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer heeft plannen voor de uitbreiding van de seizoensgebonden strandkiosk aan de Badweg 145 te Schiermonnikoog tot een permanent strandpaviljoen. Hierdoor zal de oppervlakte van de vlonder en het strandpaviljoen worden vergroot om het mogelijk te maken een permanent paviljoen te exploiteren.
Het plan voldoet niet aan het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Er komen meerdere gebouwen op de vlonder te staan. De oppervlakte van de vlonder is 755 m2 en de oppervlakte van de gebouwen voor eigen gebruik is 194,6 m2. Op de vlonder staan ook 2 bergingen van derden met respectievelijk 9 m2 en 15 m2 (waarvoor in de huidige situatie vergunning is verleend). De bouwhoogte van het hoofdgebouw is hoger dan 3 m vanaf de vlonder.

Ligging projectgebied

Het projectgebied betreft het perceel aan de Badweg 145 te Schiermonnikoog. Het gaat om het kadastrale perceel gemeente Schiermonnikoog, sectie A, nr. 964 (deels).
De ligging van het projectgebied is aangegeven in figuur 1.1.

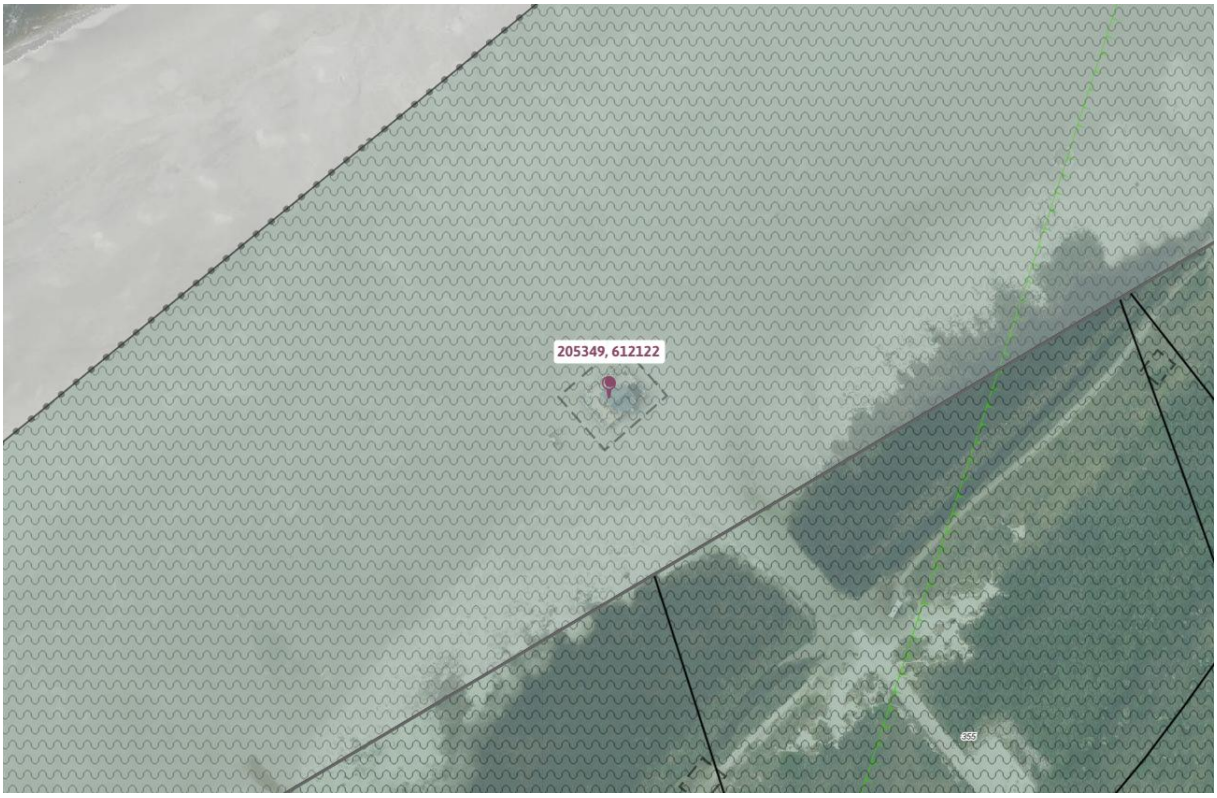

Figuur 1.1 Ligging projectgebied

1.2 Procedure

Het projectgebied valt binnen het op 22-03-2016 vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied.

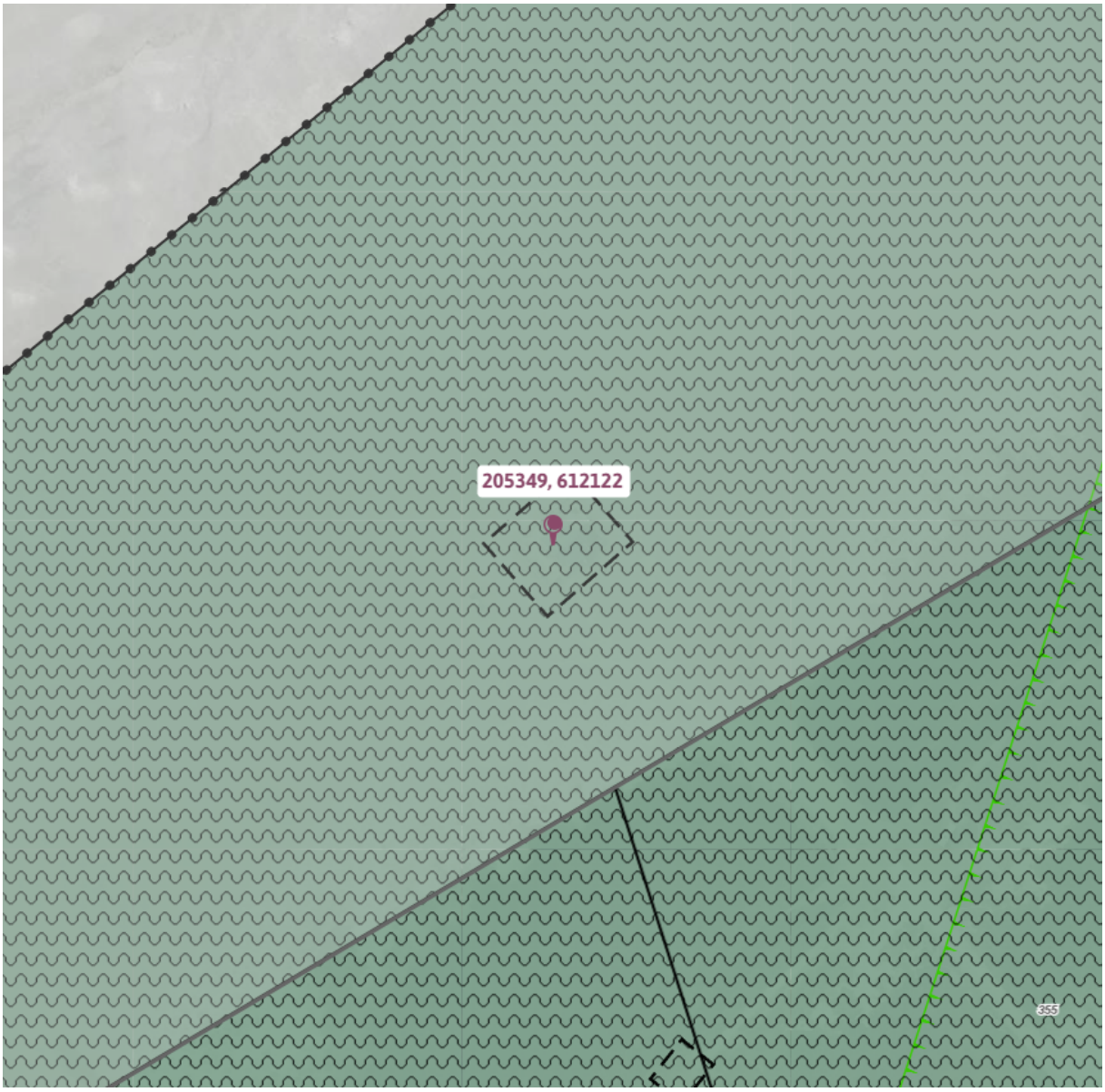

Figuur 1.2 Fragment plankaart bestemmingsplan Buitengebied

Het bestemmingsplan “Buitengebied” maakt van rechtswege deel uit van het tijdelijk omgevingsplan Schiermonnikoog. Het perceel heeft hierin de bestemming: “Natuur” met als functieaanduiding “specifieke vorm van recreatie – kiosk 2”. Tevens heeft het perceel de bestemming Waterstaat – Waterstaatkundige functie.
Het plan voldoet niet aan de regels van het omgevingsplan:

Artikel 10.2 Bouwregels 10.2.1. Gebouwen

f. Voor het bouwen van gebouwen ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - kiosk 2" gelden de volgende regels:

    1. er mag maximaal 1 gebouw per aanduidingsvlak worden gebouwd;
    2. de gezamenlijke oppervlakte van gebouwen en vlonders ten behoeve van een kiosk mag maximaal 440 m² zijn;
    3. het gebouw dient op de vlonder te worden gebouwd en mag een oppervlakte hebben van maximaal 130 m²;
    4. de bouwhoogte van een gebouw mag maximaal 3 meter zijn, gemeten ten opzichte van de bovenzijde van de vlonder;

Dit betekent dat het project voldoet niet aan de regels van het bestemmingsplan. Er is gekeken of het plan kan voldoen aan de binnenplanse afwijkingsmogelijkheden van het bestemmingsplan. Dit is niet het geval.

1.3 Leeswijzer

Na deze inleiding volgt in hoofdstukken een uitwerking van de hierboven genoemde punten.

2. Beschrijving van het project en zijn omgeving

2.1 Huidige situatie

2.1.1 Huidig gebruik

Het projectgebied ligt in het buitengebied aan de Badweg 145 te Schiermonnikoog. De huidige plek is al sinds 1985 in gebruik als plek voor een strandkiosk/strandpaviljoen. Hiervoor heeft de gemeente Schiermonnikoog steeds opnieuw vergunningen verleend, zo ook de beheerder/pachter van het strand.
Het initiatief betreft de uitbreiding van de seizoensgebonden strandkiosk tot permanent strandpaviljoen. Deze uitbreiding voldoet niet aan het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

Figuur 2.1 Luchtfoto van het projectgebied vanuit PDOK-viewer

2.1.2 Mogelijkheden omgevingsplan

Het de meest relevante bestemmingsplanbepalingen zijn weergeven in 1.3.
Hieruit blijkt dat de voorgenomen ontwikkeling niet geheel voldoet aan de relevante regels van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

2.2 Toekomstige situatie

2.2.1 Ontwikkeling

Het plan is om de seizoensgebonden strandkiosk met vlonder te verbouwen en te vergroten tot een permanent strandpaviljoen met voldoende grote vlonder voor terras en ruimte voor de beide bergingen van derden (surfvereniging Schiermonnikoog en Kitemobile), welke in de huidige situatie ook op de vlonder staan.
Om een goede exploitatie te kunnen genereren uit een permanent strandpaviljoen is het nodig om de huidige strandkiosk met vlonder te vergroten, zodat er meer toeristen kunnen genieten van deze plek op het strand. De huidige strandkiosk en vlonder zijn hiervoor te klein.
Doordat een permanent paviljoen meer de indeling van een restaurant nodig heeft zal er een vergroting van de huidige strandkiosk moeten komen. Het permanente strandpaviljoen krijgt eigen toiletvoorzieningen en een meterkast en meer bergruimte. Tevens zal de keuken groter moeten voor het bereiden van maaltijden en het serveren van dranken. Dit zijn zaken die de huidige strandkiosk niet heeft.

Op de huidige vlonder staan sinds jaren de bergingen van 2 andere bedrijven, de Surfvereniging Schiermonnikoog en Kitemobile. Hiervoor is door de gemeente ook vergunning verleend om samen met de strandkiosk op de vlonder te staan.
In de nieuwe situatie worden deze 2 bedrijven ook meegenomen op de vlonder.

Doordat het strandpaviljoen nu permanent wordt, zal deze ook hoger geplaatst moeten worden i.v.m. hoog water en eventueel springtij in het stormseizoen. Hierdoor zal de bovenkant van de vlonder op een hoogte van 5m + N.A.P. moeten komen. De trappen en de hellingbaan zullen vanaf de hoogte van het strand naar de bovenkant van de vlonder lopen.Het strand zit op een hoogte van 2,4 m + N.A.P..
De tekeningen zijn als losse bijlagen bij de aanvraag omgevingsvergunning toegevoegd.

2.3 Strijdigheden omgevingsplan

2.3.1 Strijdigheden

De strijdigheid met het bestemmingsplan betreft alle punten genoemd in het bestemmingplan onder 10.2.1 f:
Er komen meerdere gebouwen op de vlonder te staan.
De oppervlakte van de vlonder is 755 m2, er zal buiten het aangegeven bestemmingsvlak van het bestemmingsplan worden gebouwd.
De oppervlakte van de gebouwen voor eigen gebruik is 194,6 m2.
Op de vlonder staan ook 2 bergingen van derden met respectievelijk 9 m2 en 15 m2 (waarvoor in de huidige situatie vergunning is verleend).
De bouwhoogte van het hoofdgebouw is hoger dan 3 m vanaf de vlonder.

2.3.2 Welke activiteiten zijn nodig om het plan mogelijk te maken

Om het plan mogelijk te maken moeten in ieder geval de volgende activiteiten worden beschouwd:

- Bouwen omgevingsplan
- Bouwen technisch
- Sloopmelding
- Flora en Fauna
- Natura2000
- Watervergunning

2.3.3 Welke activiteiten moeten worden vergund met een omgevingsvergunning.

De volgende zaken zullen na dit vooroverleg ingediend worden voor een omgevingsvergunning:

- Bouwen omgevingsplan
- Bouwen technisch
- Watervergunning

Een sloopmelding is in dit geval niet nodig. Het betreft een compleet houten gebouw wat kan worden gedemonteerd. Alle onderdelen worden hergebruikt in het permanente strandpaviljoen.

Met betrekking tot de Flora en fauna activiteit zal er een quickscan worden gemaakt om te kijken of er beschermde soorten aanwezig zijn in het plangebied.
Dit zal tijdens het vergunningentraject worden uitgevoerd.

Het projectgebied ligt vlak bij het Natura 2000 gebied ‘Duingebied Schiermonnikoog’.
Met betrekking tot de Natura 2000 activiteit zal een Aeriusberekening gemaakt worden om aan te tonen dat er geen significant nadelige gevolgen voor de instandhouding van beschermde gebieden.
De Aeriusberekening zal bij de definitieve aanvraag worden ingediend.

3. Participatie

n.v.t.

4. Beleidskader

4.1 Rijk

Het strand is eigendom van de Staat. Natuurmonumenten heeft het strand in erfpacht. Hierdoor zal t.z.t. ook toestemming gevraagd worden aan Natuurmonumenten voor de uitbreiding van de seizoensgebonden strandkiosk tot permanent strandpaviljoen.

4.2 Provincie

n.v.t.

4.3 Gemeente

De gemeente Schiermonnikoog heeft op 1-11-2001 de intentieverklaring strandpaviljoens Friese Waddeneilanden ondertekend.
Hierin is aangegeven dat er op Schiermonnikoog een permanent strandpaviljoen zou mogen komen aan het einde van de Badweg, zie bijlage 1.

In het geldende bestemmingsplan zijn geen regels opgenomen voor een permanent strandpaviljoen.

In juni 2025 is de Ontwerp Strandnota 2025-2030 gereed gekomen. Deze ligt ter inzage van 10 juli t/m 20 augustus 2025, zie bijlage 2.
In deze Strandnota zijn de uitgangspunten aangegeven voor het toekomstige beleid van de gemeente Schiermonnikoog.

In de Strandnota wordt aangegeven dat de gemeente het jaarrond exploiteren van een strandpaviljoen wil toestaan. De initiatiefnemer wil hier graag gebruik van maken.

4.4 Rijkswaterstaat

Het strandpaviljoen staat op het strand. Het strand is onderdeel van de zeedefensie. Hierin mag niet zonder toestemming gebouwd worden. Voor de bouwwerkzaamheden zal bij Rijkswaterstaat een watervergunning worden aangevraagd.

5. Gevolgen voor de fysieke leefomgeving

5.2 Ruimtelijke kwaliteit

Het plan betreft het verbouwen en uitbreiden van de bestaande seizoensgebonden strandkiosk tot permanent strandpaviljoen. De huidige strandkiosk is een semi-permanent origineel strandpaviljoen uit de jaren 50. Langs de Nederlandse kust staan nog maar een paar van deze originele strandpaviljoens. Inmiddels is 1 van deze paviljoens bestempeld als cultureel erfgoed.
Het plan is om de uitstraling van het permanente strandpaviljoen gelijk te houden aan het huidige paviljoen. Dit omdat het ook past bij het eiland Schiermonnikoog. Een paviljoen met een moderne uitstraling past niet bij een eiland als Schiermonnikoog.
De gemeente zal de adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit vragen het plan te beoordelen of het past binnen de kaders van de beeldkwaliteit die geldt voor het strand.
Mocht de adviescommissie niet akkoord zijn, dan zal de tekening worden aangepast aan de opmerkingen van de commissie.

5.5 Ecologie: soortenbescherming

Voor deze locatie zal een quickscan worden uitgevoerd om te kijken of er beschermde soorten aanwezig zijn. Mocht dit het geval zijn, dan zal er vervolgonderzoek plaatsvinden om te kijken welke maatregelen er genomen moeten worden.

5.6 Ecologie: gebiedsbescherming

Het projectgebied ligt vlak bij het Natura 2000 gebied ‘Duingebied Schiermonnikoog’.
Met betrekking tot de Natura 2000 activiteit zal een Aeriusberekening gemaakt worden.
Deze zal bij de definitieve aanvraag worden ingediend.

5.16 Bodem

Verdachte plekken met betrekking tot de kwaliteit van de bodem dienen bij ruimtelijke plannen en projecten in het kader van de Wet bodembescherming te worden gesignaleerd vanuit een goede ruimtelijke ordening.
Op basis van de door de gemeente voorziene formulier ‘formulier beknopt historisch onderzoek locatie zal gekeken worden of de locatie aan de voorwaarden voldoet. Dit formulier zal bij de definitieve aanvraag worden ingediend.

5.17 Water

M.b.t. watercompensatie lijkt hier geen compensatie nodig te zijn. Het paviljoen staat op palen met een open constructie. De vlonder heeft een open structuur. Hierdoor kan het water vrij in de bodem opgenomen worden.

5.18 Duurzaamheid

Het permanente strandpaviljoen zal worden voorzien van een stroom- en wateraansluiting.
Er wordt verwarmd met een warmtepomp. Warmwater is beschikbaar via een boiler.
Het idee is om het strandpaviljoen zo duurzaam mogelijk te maken. Op het dak zullen zonnepanelen gelegd worden voor de opwekking van eigen stroom.

5.21 Kabels en leidingen

Voor het permanente strandpaviljoen is het nodig om kabels en leidingen door het strand vanaf de strandopgang te leggen. Hiervoor zijn in 2016 de vergunningen verleend aan de initiatiefnemer.

6. Evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Uit bovenstaande komt naar voren dat de uitbreiding van de bestaande seizoensgebonden strandkiosk tot permanent strandpaviljoen voldoet aan een evenwichtige toedeling van functies op deze locatie. Het ontwerp is passend in de omgeving.

Bijlage 1

intentieverklaring strandpaviljoens Friese Waddeneilanden

INTENTIEVERKLARING STRANDPAVILJOENS FRIESE WADDENEILANDEN

1. De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, verder te noemen "de Staatssecretaris",

2. de colleges van Burgemeester en Wethouders en de Raden van de gemeenten Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog, vertegenwoordigd door de betreffende burgemeesters, verder te noemen "de Gemeenten";

gelet op:
de maatschappelijke wens om gedurende twaalf maanden per jaar strandpaviljoens te kunnen bezoeken op de Noordzeestranden van de Friese Waddeneilanden;
het feit dat er beleid in ontwikkeling is waarbij onder bepaalde voorwaarden jaarrond exploitatie van strandpaviljoens kan worden toegestaan, mits:
- dit geen strijd oplevert met het ter plaatse aanwezige natuurbelang;
- er sprake is van een directe functionele relatie met een recreatieconcentratiepunt;
- dit conform provinciaal (ruimtelijk) beleid is;

overwegende dat voor wat betreft de strandpaviljoens gelegen op verschillende locaties binnen de Gemeenten aan deze eisen wordt voldaan;

komen het navolgende overeen:

artikel 1.
De Staatssecretaris zal bevorderen dat de onderstaande strandpaviljoens gedurende twaalf maanden per jaar op het strand mogen blijven staan. De mogelijke locaties van de jaarrond te exploiteren strandpaviljoens moeten zijn opgenomen in de betreffende bestemmingsplannen. Het betreft 9 locaties op het strand aansluitend op de volgende strandovergangen:
Vlieland : Badweg
Terschelling : Paal 8, Heereweg, Molenweg 1)
Ameland : Oranjeweg, Strandweg Ballum, Strandweg Nes en Strandweg Buren
Schiermonnikoog : Badweg

artikel 2.
Door of namens de Staatssecretaris worden aan de toestemming om het gehele jaar een paviljoen geplaatst te hebben, voorwaarden verbonden. Deze voorwaarden zijn gebaseerd op de pilot Zandvoort en zullen worden opgenomen in de ter zake geldende vergunningen en/of huurcontracten. Een indicatie van de te stellen voorwaarden is aangegeven op de bij deze intentieverklaring behorende bijlage. Naar gelang de omstandigheden ter plaatse van de locatie van het strandpaviljoen zijn aanpassingen van de aangegeven maten mogelijk.

artikel 3.
Onverminderd hetgeen is bepaald in artikel 1 zal de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat een vergunning intrekken of wijzigen indien de belangen van een goed kustbeheer zulks vergen. Het desbetreffende paviljoen dient dan (tijdelijk) te worden verwijderd.

artikel 4.
De Gemeenten zullen geen gebruik maken van hun bevoegdheden op grond van de Wet Ruimtelijke Ordening alsmede hun bevoegdheden op grond van artikel 40 van de Woningwet om de plaatsing van meer dan één jaarrond te exploiteren strandpaviljoen op het strand ter plaatse van elk van de in artikel 1 genoemde locaties mogelijk te maken.

artikel 5.
Deze intentieverklaring wordt elke vijf jaar geëvalueerd en stilzwijgend verlengd tenzij één van de partijen naar aanleiding van de evaluatie de intentieverklaring opzegt.

1) Indien na uitkomst van de RO-procedure overeenstemming is bereikt over jaarrond exploitatie van een paviljoen op de locatie Oosterender Badweg kan deze eventueel aan de lijst worden toegevoegd.

's Gravenhage, datum 1 november 2001

De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,

[redacted]

mevr. drs. J.M. de Vries.

Loco

De burgemeester van Vlieland,

Randen. Honjus

[redacted]

dhr. R.D. van der Mark

De burgemeester van Terschelling,

[redacted]

mw. J.T. van Beukering-Dijk

De burgemeester van Ameland,

[redacted]

dhr. P.J.J. Verhoeven

De burgemeester van Schiermonnikoog,

[redacted]

dhr. E. Fennema

Bijlage bij de Intentieverklaring Strandpaviljoens Friese Waddeneilanden

Indicatie van de te stellen voorwaarden:

CONSTRUCTIE-EISEN

Een jaarrond paviljoen dient te voldoen aan de volgende eisen:

1. het moet een niet permanent gebouw zijn, dat wil zeggen demontabel en verplaatsbaar binnen een week;
2. het moet bij storm in delen uit elkaar kunnen vallen en mag geen monolietconstructie hebben;
3. het mag uit slechts één bouwlaag bestaan;
4. het mag niet boven de kruin van de duinen uit komen;
5. de goot of boeiinghoogte mag ten opzichte van de vloer niet meer dan 3 meter bedragen, de hoogte niet meer dan 5,5 meter;
6. het moet op palen staan met een diameter van maximaal 0,50 meter die op een afstand van minimaal 3,00 meter hart op hart van elkaar staan (de palen kunnen worden weggewerkt in zandbanketten);
7. de vrije hoogte tussen de palen moet minimaal tot NAP + 4,50 meter reiken;
8. de stabiliteit van de paviljoens dient bij het laagst bekende strandniveau minus 1 meter gegarandeerd te zijn (Rijkswaterstaat levert de gegevens aan met betrekking tot het minimale strandniveau);
9. voordat de exploitant met de bouw van een jaarrond paviljoen begint, moet hij door middel van een bouwkundig rapport aantonen dat het paviljoen daadwerkelijk voldoet aan de hiervoor onder 1, 2 en 8 gestelde eisen.

LOCATIE OP HET STRAND

1. Bij de aanvang van de bouw moet :
   a. een jaarrond paviljoen een afstand van 7 meter tot de duinvoet/afrastering hebben;
   b. een minimale afstand van 10 meter tot de gemiddelde hoogwaterlijn in acht worden genomen om suppletie werkzaamheden mogelijk te maken. Deze afstand wordt bepaald uit de gemiddelde ligging van de hoogwaterlijn over de periode 1990-1999. Indien deze ruimte incidenteel, om wat voor reden dan ook, kleiner is dan 10 meter, geeft dit geen recht op (extra) zandsuppletie. Rijkswaterstaat levert de gegevens om deze afstand te bepalen.
2. Bij structurele verandering van de ligging van de duinvoet moet de jaarrond exploitant zo nodig het jaarrond paviljoen op eigen kosten daarmee verplaatsen. Het criterium hiervoor is een afstand van het jaarrond paviljoen tot de duinvoet/afrastering van kleiner dan of gelijk aan 4 meter. De periode van beoordeling hiervan bedraagt 5 jaar.

KABELS, LEIDINGEN EN RIOLERING

1. Het jaarrond paviljoen moet aangesloten zijn op de riolering waarvoor een nieuwe aanvraag moet worden ingediend.
2. De dienstaansluitingen ten behoeve van de nutsvoorzieningen dienen gebundeld in één tracé te worden aangelegd.
3. Kabels en leidingen ten behoeve van een jaarrond paviljoen moeten op een zodanige diepte aangebracht worden dat de kans op schade/beschadiging zo veel mogelijk wordt voorkomen; dat wil zeggen op een aanlegdiepte van het minimale strandniveau minus 1 meter.

SCHADE

1. De jaarrond exploitant is aansprakelijk voor alle schade aan de zeewering voor zover ontstaan door het ter plaatse aanwezig zijn van het jaarrond paviljoen. Ingeval van dergelijke schade is hij gehouden deze schade op eerste aanzegging op eigen kosten te herstellen in overeenstemming met hetgeen daarin opgenomen is over de te nemen maatregelen en termijn waarbinnen deze genomen dienen te zijn. Een dergelijke aanzegging laat onverlet het gebruik van publiekrechtelijke bevoegdheden.
2. De jaarrond exploitant draagt het risico voor directe en indirecte schade toegebracht aan personen door hem ingeschakeld bij de exploitatie of goederen door hem aangewend voor de exploitatie, die optreedt aan de zeezijde van de waterkering door welke oorzaak ook, zoals door de inwerking van de elementen.
3. Met het oog op herstel van de schade zoals bedoeld in de leden 1 en 2 wordt een financiële regeling getroffen tussen de gemeente en de jaarrond exploitant.

JAARROND EXPLOITATIE EN EVALUATIE

1. Jaarrond exploitatie betekent dat het paviljoen het gehele jaar geopend moet zijn met uitzondering van maximaal een aaneengesloten periode van zes weken.
2. Indien op grond van de evaluatie mocht blijken dat jaarrond exploitatie niet langer kan worden toegestaan, is dit geheel voor risico van de jaarrond exploitant. Hij dient dan buiten het zomerseizoen voor eigen rekening het paviljoen op te ruimen.

OVERIG

Opslag bij en rond een jaarrond paviljoen en, voor materialen die belastend kunnen zijn voor het milieu, ook binnen het paviljoen is in de winter niet toegestaan.

Bijlage 2

Ontwerp Strandnota 2025 - 2030

Ontwerp
Strandnota 2025 – 2030

Gemeente Schiermonnikoog

juni 2025

Ter inzage van 10 juli t/m 20 augustus 2025

Inhoudsopgave

Samenvatting 4
1. Inleiding 5
1.1 Doelen 5
1.2 Reikwijdte 5
1.3 Leeswijzer 5
2. Beleidskader 6
2.1 Rijksbeleid 6
2.2 Provinciaal beleid 7
2.3 Gemeentelijk beleid 7
2.4 Samenhang beleidsstukken 8
3. Eigendom en beheer 10
3.1 Eigendom en erfpacht 10
3.2 Beheer 10
4. Natuur en landschap 13
4.1 Vrij spel voor wind en zee 13
4.2 Bescherming strandbroeders en behoud van rustplaatsen 13
4.3 Balans tussen beleving en natuurwaarden 13
5. De randvoorwaarden: veilig, toegankelijk en schoon 15
5.1Veiligheid 15
5.2 Het strand is toegankelijk 16
5.3 Schoon strand 17
6. Recreatie 19
6.1 Recreatieve zonering 19
6.2 Intensieve sporten 21
6.3 Hengelsport en staand wantvissen 21
6.4 Strandrijden 21
6.5 Honden 21
6.6 Paardrijden 22
6.7 Drones 22
6.8 Kampvuren 22
6.9 Kamperen 23
7. Exploitatie van het strand 24
7.1 Nieuwe mogelijkheden 24
7.2 Bouwwerken 25
7.3 Vergunningen voor het plaatsen van bouwwerken 26

7.4 Exploitatievergunningen 28
7.5 Commerciële activiteiten 29
7.6 Evenementen 30
7.7 Verhuur van ligbedden en parasols 30
7.8 Standplaatsen en venten 30
7.9 Commerciële uitingen 30
8. Communicatie en evaluatie 31
8.1 Communicatie 31
8.2 Evaluatie 31
9. Financiën 34

Bijlagen 35
Bijlage I – Kustkader en indieningsvereisten Rijkswaterstaat 35

N.B. Enkele zinnen in deze nota zijn *cursief* gedrukt en hebben een verwijzing met de tekst "hierover vindt nog nader onderzoek plaats". De komende periode vindt afstemming plaats tussen Rijkswaterstaat, Natuurmonumenten en de gemeente Schiermonnikoog over de bevoegdheden rondom eigendom, erfpacht en vergunningen.

Samenvatting

Jaarlijks trekt Schiermonnikoog ruim 300.000 bezoekers uit binnen- en buitenland. Veel van hen keren meer dan eens terug. Het strand is niet alleen vanuit het oogpunt van natuur belangrijk voor het eiland, het heeft een enorme toeristische aantrekkingskracht. De lokale economie is afhankelijk van een duurzame bescherming van de landschappelijke kwaliteiten. Grootschalige ontwikkelingen passen daar niet in. De gemeente wil ruimte bieden aan ondernemers die een kwaliteitsslag willen maken of nieuwe initiatieven op het strand willen ontwikkelen, passend bij de schaal van Schiermonnikoog.

De mogelijkheden voor het gebruik van het Noordzeestrand worden gevormd door vigerende wet- en regelgeving en bestaand beleid van verschillende overheden. Bij nieuwe ontwikkelingen op het strand moet bovendien rekening gehouden worden met de eigendomssituatie. Bij het beheer van het strand hebben meerdere (overheids-)organisaties elk een eigen verantwoordelijkheid.

Ontwikkeling van het activiteitenaanbod en kwaliteitsverbetering van de voorzieningen op het strand zijn alleen mogelijk mits tenminste aan de randvoorwaarden veilig, toegankelijk en schoon wordt voldaan. Het uitgestrekte brede strand biedt bezoekers ruimschoots gelegenheid om te wandelen, schelpen te zoeken, te vliegeren of simpelweg te genieten van zon, zee en zand. Om verstoring of schade aan de natuur te beperken en de bezoekers de mogelijkheid te bieden de kernwaarden optimaal te beleven zijn de recreatieve activiteiten verdeeld over meerdere zones. Bestaand recreatief gebruik, zoals kitesurfen, vissen met staand want of strandrijden, kan conform de huidige beleidsregels worden voortgezet.

Kwaliteitsverbetering van de bestaande voorzieningen is een breed gedeelde wens. De huidige strandexploitanten willen een betere dienstverlening bieden aan hun gasten. Enkele ondernemers hebben bovendien plannen voor uitbreiding of vernieuwing van het aanbod. De gemeente wil mogelijk maken dat zowel in de omgeving van de strandovergang Badweg als van de strandovergang Prins Bernhardweg één strandpaviljoen jaarrond geëxploiteerd kan worden. Ook wil de gemeente toestaan dat er een accommodatie voor buitensportactiviteiten jaarrond geëxploiteerd kan worden. Daarnaast zijn er mogelijkheden voor het seizoensgebonden uitbaten van strandkiosken en blijft de strandbewakingspost behouden. De omzetting van een seizoensgebonden kiosk naar een strandpaviljoen of accommodatie voor buitensportactiviteiten is pas mogelijk zodra dit in het nieuwe omgevingsplan is verwerkt en vastgesteld. Dit geldt ook voor het vergunnen van jaarrond exploitatie.

Voor groepsactiviteiten vanaf 100 personen is op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) een evenementenvergunning verplicht. Het aantal exploitanten voor gemotoriseerde strandritten wil de gemeente beperken tot één aanbieder.

De regels en afspraken ten aanzien van het gebruik van het strand worden via diverse communicatiemiddelen onder de aandacht gebracht van ondernemers en bezoekers. Jaarlijks organiseert de gemeente een evaluatie met de strandexploitanten en -gebruikers. Tevens vindt afstemming plaats in de werkgroep beheer van het nationaal park.

De gemeentelijke taken op het strand, zoals strandbewaking en het schoonhouden van het strand, brengen kosten met zich mee. Deze kosten zijn structureel opgenomen in de gemeentebegroting en worden jaarlijks geïndexeerd. Voor een aantal extra maatregelen voortkomend uit deze strandnota worden incidenteel kosten gemaakt.

1. Inleiding

Ruimte, rust, natuur en een gevoel van vrijheid kenmerken het uitgestrekte strand op Schiermonnikoog. Jaarlijks trekt het Waddeneiland ruim 300.000 bezoekers uit binnen- en buitenland. Veel van hen keren meer dan eens terug. Het strand is niet alleen vanuit het oogpunt van natuur belangrijk voor het eiland, het heeft een enorme toeristische aantrekkingskracht en is daarom van groot economisch belang.

Het behoud van het strand is een voorwaarde voor een gezonde en leefbare toekomst van Schiermonnikoog. Daarbij horen passende recreatieve voorzieningen die de strandbeleving versterken en tegelijkertijd de natuur zo min mogelijk verstoren. De gemeente wil ruimte bieden aan ondernemers die een kwaliteitsslag willen maken of nieuwe initiatieven op het strand willen ontwikkelen die een bijdrage leveren aan het toeristisch product van Schiermonnikoog. Daarbij dienen zij tenminste te voldoen aan de randvoorwaarden veilig, toegankelijk en schoon.

Strandbeleving is voor iedere bezoeker verschillend. Waar de een het een geweldige ervaring vindt om al kitesurfend de golven te trotseren, kiest de ander ervoor om een lange strandwandeling te maken langs de vloedlijn. Om de verschillende groepen gebruikers van het strand te laten genieten en daarbij de natuur minimaal te verstoren is het strand opgedeeld in zones. Zo kan iedereen optimaal genieten van het strand, krijgen kustvogels en zeezoogdieren voldoende rust en blijven de unieke waarden van het strand behouden.

1.1 Doelen

Met deze strandnota beoogt de gemeente een weloverwogen en overzichtelijk beleidskader te scheppen voor het gebruik van het Noordzeestrand van Schiermonnikoog. De nota maakt de regelgeving inzichtelijk voor alle bij het strand betrokken partijen door deze te bundelen.

De nota vormt tevens de basis voor een hernieuwde visie op de ontwikkeling van het activiteitenaanbod en kwaliteitsverbetering van de voorzieningen op het strand. Deze hernieuwde visie wordt primair ingekaderd door wet- en regelgeving van andere overheden. Als andere overheden onder voorwaarden mogelijkheden bieden, dan is het aan de gemeente om die mogelijkheden te verkennen en, indien wenselijk, de gemeentelijke regelgeving daarop aan te passen.

1.2 Reikwijdte

Deze strandnota is van toepassing op het Noordzeestrand van Schiermonnikoog van Paal 1 tot en met De Balg. Ook de strandovergangen maken onderdeel uit van deze nota.

1.3 Leeswijzer

Allereerst wordt in de nota ingegaan op het beleidskader en vigerende wet- en regelgeving. In het volgende hoofdstuk worden de eigendomssituatie en het beheer van het strand in kaart gebracht. De unieke natuurwaarden van het strand komen aan bod in hoofdstuk 4, waarna in hoofdstuk 5 de randvoorwaarden veilig, toegankelijk en schoon toegelicht worden. In de daaropvolgende hoofdstukken wordt nader ingegaan op de zonering en recreatieve activiteiten (hoofdstuk 6) en de strandexploitatie (hoofdstuk 7). De wijze van monitoring en evaluatie komt aan de orde in hoofdstuk 8. De nota wordt afgesloten met een financieel overzicht.

2. Beleidskader

De mogelijkheden voor het gebruik van het Noordzeestrand worden gevormd door vigerende wet- en regelgeving en bestaand beleid van verschillende overheden. De belangrijkste wetgeving en beleidsnota's op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau die op het strand van toepassing zijn worden hieronder uiteengezet.

2.1 Rijksbeleid

Omgevingswet (2024)

Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De Omgevingswet gaat over de ruimte waarin mensen wonen, werken en ontspannen. Deze nieuwe wet voegt wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving samen. In vier algemene maatregelen van bestuur en een ministeriële regeling is de Omgevingswet verder uitgewerkt.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) staan rijksregels voor burgers en bedrijven. De regels gelden voor bijvoorbeeld milieubelastende activiteiten, activiteiten in een beperkingengebied of activiteiten met gevolgen voor de natuur. Het Bal bevat algemene regels, meldingsplichten, vergunningplichten, maatwerkmogelijkheden en specifieke zorgplichten. De algemene regels en vergunningplichten voor verschillende activiteiten in de Noordzee, waaronder ook het strand, staan in hoofdstuk 7 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Agenda voor het Waddengebied 2050 (2020)

De Agenda voor het Waddengebied 2050 stelt de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied voorop. De Agenda beschrijft het gezamenlijk langetermijnperspectief voor het Waddengebied in 2050 en formuleert gezamenlijke doelen, handelingsprincipes en stappen richting een uitvoeringsprogramma om deze doelen te realiseren. Met de Agenda wordt de verbinding gelegd tussen de verschillende opgaven in het gebied.

De Agenda richt zich op het gehele Waddengebied: Waddenzee, Waddeneilanden, Noordzeekustzone boven de eilanden en de vaste wal langs de Waddenzee. Met de Agenda voor het Waddengebied 2050 bieden het Rijk en de provincies, samen met gemeenten, waterschappen, natuurorganisaties en het bedrijfsleven, een gezamenlijk richtinggevend en integraal perspectief op de ontwikkeling van het Waddengebied.

Momenteel wordt er gewerkt aan een Beleidskader Natuur Waddenzee met als doel om een goede balans te vinden tussen economie en ecologie, waarbij medegebruik ook in de toekomst mogelijk moet blijven. De Agenda voor het Waddengebied 2050 is daarbij het uitgangspunt.

Natura 2000 beheerplan Noordzeekustzone (2016)

Voor ieder Natura 2000-gebied wordt een eigen beheerplan opgesteld. Rijkswaterstaat heeft het beheerplan voor de Noordzeekustzone opgesteld. Zie ook §2.2 provinciaal beleid.

Deltaprogramma Waddengebied (jaarlijks)

Het nationaal Deltaprogramma Waddengebied beschrijft ambities en maatregelen voor het behoud van de waterveiligheid in een natuurlijk Waddengebied. De voorkeursstrategie voor het Waddengebied richt zich op het behoud van de bufferende werking van de eilanden, de buitendelta's en het intergetijdengebied. Hiervoor zijn soms zandsuppleties nodig op de eilanden.

De bufferende werking kan versterkt worden door het duingebied dynamisch te beheren en zo te zorgen voor het natuurlijk doorstuiven van zand voor versterking van het achterliggende duingebied. Hiervoor is wel ruimte nodig.

2.2 Provinciaal beleid

Natura 2000 beheerplannen Duinen van Schiermonnikoog & Noordzeekustzone (2016)

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit in stand te houden. Provincie Fryslân stelt beheerplannen op voor de Natura 2000-gebieden in Fryslân. Deze plannen formuleren precies welke natuurwaarden waar bescherming krijgen en ook hoe dat gebeurt. Daarbij moet rekening gehouden worden met de ecologische, maar ook met de economische en sociale (on)mogelijkheden die er in en rondom het gebied zijn. De beheerplannen komen tot stand in overleg met eigenaren, ondernemers, omwonenden, diverse overheden en andere belanghebbenden. De looptijd van een beheerplan is telkens zes jaar waarna het plan (na een inspraakprocedure) wordt verlengd, eventueel met aanpassingen. Voor het strand van Schiermonnikoog zijn de beheerplannen van twee Natura 2000 gebieden van toepassing: Duinen van Schiermonnikoog (provincie) en Noordzeekustzone (Rijkswaterstaat).

Omgevingsvisie Fryslân (2020)

In de huidige Omgevingsvisie "De romte diele" staat wat de provincie doet om de basiskwaliteiten van de Friese leefomgeving op orde te houden. Ook staat erin waar de provincie met de leefomgeving van Fryslân naar toe wil: de ambitie en doelen voor de komende 25 jaar. Met "De romte diele" wil de provincie wil extra inzetten op vier urgente, integrale opgaven: Fryslân vitaal, leefbaar en bereikbaar houden; energietransitie met kracht voortzetten; Fryslân klimaat adaptief inrichten en versterken van de biodiversiteit.

In april 2024 is een startnotitie vastgesteld voor de vernieuwing van de Omgevingsvisie. Hoewel de hoofdlijnen uit "De romte diele" nog steeds actueel zijn, is er een concreter ruimtelijk kader nodig waarin duidelijk richting wordt gegeven aan de urgente opgaven.

Omgevingsverordening Fryslân 2022 (2024)

Tegelijk met de Omgevingswet is op 1 januari 2024 de Omgevingsverordening Fryslân 2022 in werking getreden. In de Omgevingsverordening staan de regels voor de fysieke leefomgeving. Deze Verordening sluit aan op de ambities en opgaven uit de Omgevingsvisie van de provincie Fryslân "De romte diele".

De Omgevingsverordening is een digitale verordening, die in de plaats is gekomen van vrijwel alle verschillende verordeningen voor de fysieke leefomgeving die de provincie had, zoals de Verordening Romte, de Waterverordening en de Verordening wet Natuurbescherming.

2.3 Gemeentelijk beleid

Omgevingsvisie

Volgens de Omgevingswet moet een gemeente een omgevingsvisie hebben. Gemeenten hebben tot en met 31 december 2026 voor het vaststellen van de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie legt de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast. De strategische keuzes voor de fysieke leefomgeving gaan over alles wat we buiten zien en wat nodig is om te kunnen leven, wonen, werken, leren en ontspannen. Op dit moment werkt de gemeente Schiermonnikoog

aan het opstellen van een omgevingsvisie. Deze strandnota is een uitwerking van één van de strategische doelen van de omgevingsvisie op het gebied van recreatie.

Tijdelijk deel van het omgevingsplan (deel bestemmingsplan buitengebied 2016)

In de omgevingsvisie geeft de gemeente aan hoe zij de fysieke leefomgeving wil ontwikkelen en beschermen. De manier waarop wordt vastgelegd in het omgevingsplan. Het omgevingsplan bevat de regels voor de fysieke leefomgeving. Alle bestemmingsplannen en delen van verordeningen worden dan samengevoegd tot één nieuw plan.

Het Noordzeestrand is opgenomen in het tijdelijke deel van het omgevingsplan (deel bestemmingsplan buitengebied) en hierin worden de gebruiks- en de bouwmogelijkheden vastgelegd voor het "droge" deel van het eiland -behoudens het dorp- voor zover dit binnen de gemeentegrenzen valt. Op het strand wordt de gemiddelde laagwaterlijn aangehouden. In het plan wordt bijvoorbeeld het gebruik van het strand geregeld en ook welke bouwwerken zijn toegelaten en onder welke voorwaarden.

Welstandnota (2014)

Met de welstandsnota wordt beoogd een bijdrage te leveren aan de belevingswaarde van de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Schiermonnikoog. Uitgangspunt is dat met het opstellen van welstandsbeleid de gemeente een helder, controleerbaar en klantgericht welstandstoezicht levert. Burgers, ondernemers en ontwerpers worden in een vroeg stadium geïnformeerd over de criteria die bij de welstandsbeoordeling een rol spelen. Voor het strand zijn de "objectcriteria strandbebouwing" van toepassing.

Algemene Plaatselijke Verordening (APV, 2022)

In de APV staat de gemeentelijke regelgeving op het gebied van openbare orde en veiligheid. De APV is een door de gemeente uitgevaardigde regel die voor alle burgers geldt, dus niet alleen voor alle inwoners, bedrijven en verenigingen in de gemeente, maar ook voor bezoekers. De gemeente heeft op basis van de gemeentewet de bevoegdheid dit soort regels uit te vaardigen. Gemeenten mogen zelf beslissen welke regels er in hun gemeente gelden. In de APV van Schiermonnikoog staan onder andere regels over strandrecreatie, evenementen, standplaatsen en venten.

Toeristische visie (2021)

In 2019 hebben de gemeente Schiermonnikoog, het Schiermonnikoger Ondernemers Verbond, VVV Schiermonnikoog en Natuurmonumenten gezamenlijk een toeristische visie voor het eiland opgesteld. In de in 2021 door de raad vastgestelde visie wordt aan de hand van 10 pijlers een denkrichting gegeven over hoe het toeristisch beleid zich volgens deze partijen zou moeten ontwikkelen. Daarmee wordt beoogd om een balans te creëren tussen behoud van eigenheid en rust in tijden van toenemend toerisme en veranderende behoeften van bezoekers. De 10 pijlers worden door de deelnemende partijen gebruikt als kader en toetsingsinstrument voor hun beleid en besluiten.

Ambitieplan Nationaal Park Schiermonnikoog (2024)

Op 24 juni 2024 heeft het overlegorgaan van Nationaal Park Schiermonnikoog het Ambitieplan vastgesteld. In dit plan wordt de toekomst van het Nationaal Park Schiermonnikoog geschetst: een plek waar natuurbehoud hand in hand gaat met duurzaam toerisme, educatie en lokale betrokkenheid. Met het ambitieplan ligt er een gemeenschappelijke basis om verder te bouwen aan de toekomst van het Nationaal Park. De gemeente Schiermonnikoog is vertegenwoordigd in het overlegorgaan. Het strand valt binnen de begrenzing van het nationaal park.

2.4 Samenhang beleidsstukken

Uitgangspunt bij alle beleidsstukken over het strand is dat het belang van de natuur voorop staat. Vanzelfsprekend mag de veiligheid van de waterkering daarbij niet in het geding

komen. Recreatief medegebruik kan, maar binnen de daarvoor geldende regelgeving en zonering. De bijzondere natuurwaarden van het strand blijven daarmee behouden en eilanders en bezoekers kunnen blijven genieten van de weidsheid en stilte.

3. Eigendom en beheer

3.1 Eigendom en erfpacht

De Staat der Nederlanden is eigenaar van het Noordzeestrand op Schiermonnikoog, met uitzondering van een gedeelte ter hoogte van de strandovergang Badweg (figuur 3.1). Dat is in eigendom van Wagenborg.

Figuur 3.1 Luchtfoto met het deel van het Noordzeestrand dat niet in eigendom is van de Staat

In 2005 heeft de Staat nagenoeg alle natuurgebied, waaronder vrijwel het gehele strand[1], in erfpacht gegeven aan de Vereniging Natuurmonumenten door het sluiten van een erfpachtovereenkomst. De looptijd van de erfpachtovereenkomst is veertig jaar. De staat heeft een vergunning verleend aan de gemeente Schiermonnikoog voor het gebruik en de exploitatie van het strand tussen paal 3 en paal 7.

3.2 Beheer

Bij het beheer van het strand zijn meerdere overheids- en terreinbeherende organisaties betrokken. Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat, Wetterskip Fryslân, provincie Fryslân en de gemeente Schiermonnikoog hebben hierin elk een eigen verantwoordelijkheid.

[1] De gronden van Wagenborg en de strandopgang zijn niet in erfpacht gegeven aan Natuurmonumenten.

Natuurmonumenten

Bij het aangaan van de erfpachtovereenkomst is het beheer van de stranden van het eiland, inclusief de kustwateren, overgegaan van Rijkswaterstaat naar Natuurmonumenten. Natuurmonumenten is verantwoordelijk voor:

- ✓ Beheer en onderhoud van het strand en de strandovergangen, met uitzondering van de strandovergang Badweg;
- ✓ Privaatrechtelijke toetsing vergunningen afgegeven door overheden en semioverheden;
- ✓ *Toetsen en afgeven gebruikerstoestemmingen, (onder)verpachten percelen en locaties voor bijvoorbeeld horeca.*[2]

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor:

- ✓ Handhaving van de basiskustlijn;
- ✓ Opruimen van chemische verontreinigingen (bijv. olie) en verontreinigingen groter dan 5 m3 op het strand en in de zee (zie ook §5.3);
- ✓ Afgeven van vergunningen op grond van de Waterwet. Vanuit deze bevoegdheid toetst Rijkswaterstaat initiatieven aan het rijksbeleid. Deze zijn, zoals verwoord in het Nationaal Waterplan en gespecificeerd in de Beleidslijnkust: handhaving van de kustlijn, het meegroeien van het kustfundament, het beheer en onderhoud op het strand en de toegang bij calamiteiten.

Wetterskip Fryslân

Het beheer van de primaire zeekering is door Rijkswaterstaat overgedragen aan Wetterskip Fryslân. Deze zandige kering bevindt zich achter de duinenrij. Het Wetterskip voert geen direct beheer uit op het strand, maar is indirect betrokken indien activiteiten of maatregelen consequenties hebben voor de primaire kering.

Provincie Fryslân

De provincie is verantwoordelijk voor:

- ✓ Het afgeven van vergunningen op grond van de Omgevingswet.

Gemeente Schiermonnikoog

De gemeente is verantwoordelijk voor:

- ✓ Alles wat op het strand aanspoelt, op grond van de Wet op de strandvonderij;
- ✓ Het opruimen van het strand bij verontreinigingen van minder dan 5 m3;
- ✓ Verwijderen en ophalen van dode dieren op het strand;
- ✓ Beheer en onderhoud van de strandovergangen Badweg;
- ✓ Bebording op grond van APV;
- ✓ Afgeven van evenementenvergunningen op grond van de APV;
- ✓ Toewijzen van bouw- en gebruiksmogelijkheden, passend binnen de regels van hogere overheden (Omgevingsplan).

Tussen bovenvermelde organisaties vindt regelmatig overleg plaats, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau. Bovendien zijn ze vertegenwoordigd in het overlegorgaan Nationaal Park Schiermonnikoog, de werkgroep beheer en de werkgroep communicatie & educatie. De planvorming en uitvoering van (nieuwe) beheermaatregelen worden hier met elkaar besproken en afgestemd.

[2] Hierover vindt nog nader onderzoek plaats.

Grenscorrectie

Onder invloed van wind en eb en vloed 'wandelt' het strand van Schiermonnikoog langzaam oostwaarts, waardoor het de grens van de gemeente Het Hogeland passeert. Om de bestuurlijke verantwoordelijkheden ten aanzien van onder andere veiligheid en calamiteiten overzichtelijk te houden is de gemeentegrens (en provinciegrens) in 2006 en 2020 aangepast. Het deel van Schiermonnikoog dat in de provincie Groningen lag is bij de provincie Fryslân getrokken. Onder invloed van de natuurlijke dynamiek van de kust is het niet uit te sluiten dat er op termijn opnieuw een grenscorrectie nodig is.

4. Natuur en landschap

Eén van de uitgangspunten van deze strandnota is het duurzaam in stand houden en waar mogelijk versterken van de landschappelijke kwaliteiten. Als landschappelijke kwaliteiten worden aangemerkt de rust, weidsheid, gevoel van vrijheid en de natuurlijkheid met inbegrip van de duisternis. Deze waarden worden nationaal en internationaal erkend. Niet voor niets heeft Schiermonnikoog sinds 1989 de status van Nationaal Park en is het Waddengebied sinds 2009 erkend als UNESCO Werelderfgoed.

De beleving van natuur en landschap is van groot belang voor het toerisme op het eiland. Het is de voornaamste reden voor een bezoek aan het eiland. De lokale economie is afhankelijk van een duurzame bescherming van de landschappelijke kwaliteiten. Grootschalige ontwikkelingen passen daar niet in. Er zijn wel mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering van het recreatief product en lokale ontwikkelingen passend bij de schaal van Schiermonnikoog.

4.1 Vrij spel voor wind en zee

Schiermonnikoog heeft het breedste strand van alle Waddeneilanden. Het strand ontwikkelt zich voor een belangrijk deel zelf onder invloed van de elementen. Wind en zee hebben hier vrij spel. Het strand verandert daardoor voortdurend. Aan de west- en oostzijde groeit het aan, op andere plekken beweegt de vloedlijn steeds verder naar binnen. Onverwacht heeft zich een breed groen strand ontwikkeld, dat ooit weer zal verdwijnen.

Het beheer van het strand is erop gericht om bij het handhaven van de duinvoet zoveel mogelijk ruimte te bieden aan de natuur zonder dat dit ten koste gaat van de veiligheid. Dynamisch kustbeheer, waarbij de natuurlijke processen -al dan niet gestimuleerd- ongestoord kunnen verlopen, draagt bij aan de versterking van het achterland en vergroot de biodiversiteit. Vanaf strandpaal 10.2 tot aan de Balg is er sprake van volledige vrije dynamiek. Hier worden geen beheermaatregelen toegepast.

4.2 Bescherming strandbroeders en behoud van rustplaatsen

Om broedvogels zoals de strandplevier, kluut, grote stern, dwergstern en visdief de benodigde ruimte en rust te geven voor het ongestoord grootbrengen van hun jongen worden in het broedseizoen delen van het strand afgesloten. Het broedseizoen loopt van 15 april tot en met 15 juli. Afhankelijk van de omstandigheden kan het voorkomen dat Natuurmonumenten een deel van het gebied langer gesloten houdt.

Het strand is ook een rustplaats voor niet-broedvogels en zeehonden. Op rustige delen van het strand kunnen wandelaars oog in oog komen te staan met een zeehondenpup. Het is daarom van belang bezoekers en inwoners goed te informeren dat ze afstand bewaren en de hond aangelijnd houden.

4.3 Balans tussen beleving en natuurwaarden

Kern van de eilander economie is de vrijetijdseconomie. Zonder eilandgasten is er minder werkgelegenheid en zijn er minder voorzieningen. Investeren in de kwaliteit en diversiteit van het aanbod is nodig om concurrerend te blijven ten opzichte van andere bestemmingen. In de toeristische visie, ontwikkeld door het Schiermonnikoger Ondernemers Verbond, de VVV, Natuurmonumenten en de gemeente, zijn 'tien pijlers' benoemd voor de recreatieve ontwikkeling van Schiermonnikoog. Hierin staat dat recreatieve ontwikkeling en kwaliteitsverbetering van recreatieve voorzieningen mogelijk is, mits de kernwaarden behouden blijven.

Het strand van Schiermonnikoog is een publiekstrekker en heeft daarmee een belangrijke economische waarde. De afgelopen jaren is het aantal activiteiten toegenomen, niet alleen in het hoogseizoen maar ook daarbuiten. Ook op het strand is deze ontwikkeling zichtbaar. Het is van belang om de balans tussen strandrecreatie en -exploitatie enerzijds en het behoud van natuur en landschap anderzijds te bewaken.

5. De randvoorwaarden: veilig, toegankelijk en schoon

In het vorige hoofdstuk is ingegaan op het belang van een evenwicht tussen de natuur en het recreatief gebruik van het strand. Ontwikkeling van het activiteitenaanbod en kwaliteitsverbetering van de voorzieningen op het strand zijn alleen mogelijk mits tenminste aan de randvoorwaarden veilig, toegankelijk en schoon wordt voldaan.

5.1Veiligheid

Kustverdediging

Door de dynamiek van de kust (§4.1) en de stijging van de zeespiegel door klimaatverandering is het niet vanzelfsprekend dat het strand in de toekomst overal voldoende breed is. Rijkswaterstaat heeft de wettelijke taak om de Basiskustlijn in stand te houden. De Basiskustlijn is een norm voor het handhaven van de kustlijn zoals die er in 1990 lag. Deze lijn wordt gebruikt om kustafslag en kustaanwas vast te stellen en zo nodig maatregelen te nemen. Daar waar de zee de basiskustlijn dreigt te overschrijden kan Rijkswaterstaat ingrijpen met zandsuppletie. Op Schiermonnikoog hebben tot nog toe geen zandsuppleties plaatsgevonden.

In 2019 was sprake van een mogelijk toekomstige overschrijding van de basiskustlijn ter hoogte van paal 4.6. Een voornemen van Rijkswaterstaat om zandsuppletie toe te passen stuitte op verzet van de inwoners. In goed overleg met de terreinbeherende instanties, de gemeente en strandexploitanten heeft Rijkswaterstaat besloten niet in te grijpen en de basiskustlijn zuidwaarts te verleggen. Uitgangspunt daarbij was dat de veiligheid van de inwoners niet in het geding mag komen.

Voor het plaatsen van bouwwerken op het strand gelden strikte voorwaarden om de kustveiligheid te kunnen garanderen (zie §7.3).

Rampenbestrijding

In 2019 waren we allen getuige van een milieuramp. Van het containerschip MSC ZOE sloegen 342 containers overboord boven de Waddeneilanden. Alleen al op Schiermonnikoog zorgde dat voor 266 ton aan aangespoelde spullen. Zo'n enorme ramp doet zich gelukkig maar zelden voor, maar het is wel belangrijk goed voorbereid te zijn.

Voor elke ramp of zwaar ongeval waarvan de plaats, de aard en de gevolgen voorzienbaar zijn, is een rampenbestrijdingsplan vastgesteld. In deze plannen is het totaal aan maatregelen opgenomen die van toepassing zijn. De plannen worden regionaal opgesteld in samenwerking met de Veiligheidsregio Fryslân, de terreinbeherende organisaties en overige betrokken partijen. Sommige plannen worden nationaal vastgesteld, zoals het walvisprotocol en het zeehondenakkoord.

De hulpverleningsinstanties moeten zich te allen tijde op het strand kunnen begeven. Dit betekent dat de strandovergangen en een pad naar het de waterlijn vrij moeten zijn. De hulpdiensten zullen de Badweg of Prins Bernhardweg als aanrijdroute gebruiken. Het strand op Schiermonnikoog is door de brandweer aangemerkt met risicoklasse 3, het laagste niveau. Dit niveau houdt in dat er weinig dichtheid is van gebouwen en dat er zelfredzame personen zijn. De aanrijdtijd voor het strand is daarom 15 minuten. De gemeente heeft een eigen taak in de crisisorganisatie. Om deze taak adequaat te kunnen uitvoeren, is het van

belang terstond op locatie aanwezig te zijn, ook bij een calamiteit op het strand. Het is daarom aan te bevelen om een terreinwagen aan te schaffen.

Strandbewaking

Gedurende de zomermaanden wordt door de gemeente strandbewaking georganiseerd op het badstrand. De strandbewaking wordt uitgevoerd door de lifeguards van de KNRM. Zij zijn aanwezig gedurende de zomervakantie van het basisonderwijs. Vanwege de vakantiespreiding gaat het om circa 9 weken in de maanden juli en augustus.

Naast het voorkomen van incidenten in het water en het uitvoeren van reddingen hebben de lifeguards een signalerende functie en zijn zij aanspreekpunt als het gaat om zwemveiligheid. Bezoekers worden door vlagvoering geïnformeerd over de regels op het strand en of het al dan niet gevaarlijk is om te zwemmen.

De bewakingspost staat op het strand ter hoogte van de strandovergang Prins Bernhardweg. Hier hebben de lifeguards goed zicht en kunnen zij bij incidenten snel uitrukken.

5.2 Het strand is toegankelijk

De gemeente hecht er belang aan dat het strand het gehele jaar voor iedereen toegankelijk en bereikbaar is.

Strandovergangen

De strandovergangen Badweg en Prins Bernhardweg zijn voorzien van een betonpad tot aan de duinvoet. Deze strandovergangen zijn voor iedereen toegankelijk. De strandovergang Badweg is in onderhoud bij de gemeente, de strandovergang Prins Bernhardweg bij Natuurmonumenten. De gemeente zou het beheer van de beide strandovergangen op zich willen nemen en zal daarover in gesprek gaan met Natuurmonumenten. Alle overige strandovergangen zijn grotendeels onverhard en in beheer bij Natuurmonumenten. Door de zandige ondergrond zijn deze paden soms wat minder gemakkelijk beloopbaar en niet voor iedereen toegankelijk.

Bij de strandovergangen Badweg en Prins Bernhardweg zijn speciale strandrolstoelen beschikbaar. Deze rolstoelen zijn voorzien van extra brede banden, zodat ze minder snel in zacht zand wegzakken. Bij de strandovergang Badweg is bovendien een elektrische strandrolstoel aanwezig. Het is aan te bevelen om ook bij de strandovergang Prins Bernardweg een elektrische strandrolstoel te plaatsen. De strandrolstoelen staan in speciaal daarvoor ingerichte stallingen. De sleutels voor de stallingen zijn verkrijgbaar bij Beachclub Noderstraun (Badweg) en restaurant De Marlijn (Prins Bernhardweg).

Openbare toiletten zijn gesitueerd op de strandovergang aan de Badweg en bij de strandovergang Prins Bernhardweg. Deze toiletten zijn het gehele jaar opengesteld, met uitzondering van een periode van vorst. In beide toiletgebouwen bevindt zich een aangepast toilet voor mensen met een beperking. Overwogen kan worden om ter hoogte van de strandovergangen Westerburenpad (Paal 2) en Westerhofpad (Paal 4) een natuurtoilet te plaatsen. Vanwege de schaarste van het drinkwater wordt ervoor gekozen om geen openbare douches op het strand te plaatsen.

Bij de strandovergangen staan informatieborden met de spelregels voor het strand. De borden zijn onlangs vernieuwd. Bij de nieuwe borden is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van pictogrammen, zodat anderstaligen en laaggeletterden de informatie ook tot zich kunnen nemen.

Bereikbaarheid
Schiermonnikoog is een fietseiland bij uitstek. Daarom zijn bij zowel de verharde als onverharde strandovergangen fietsenstallingen geplaatst. Deze bestaan uit houten of gerecycled kunststof palen met dwarsplanken. De fietsenstalling bij de Badweg is in beheer bij de gemeente; de overige zijn in beheer bij Natuurmonumenten. De actieradius voor fietsers op het eiland is gering. Het is daarom niet nodig om bij de stallingen laadpunten voor elektrische fietsen aan te brengen. Bij de strandovergangen Badweg en Prins Bernhardweg zijn voldoende parkeervoorzieningen aanwezig. De strandovergang Badweg is het gehele jaar te bereiken met het openbaar vervoer (op boottijden). In de maanden juli en augustus rijden er tweemaal per dag bussen naar het badstrand ter hoogte van de strandovergang Prins Bernhardweg.

Broedseizoen
Het strand vanaf paal 10 tot de oostpunt is tijdens het broedseizoen uitsluitend vlak langs de waterlijn vrij toegankelijk, de rest is wegens noodzakelijke rust voor broedvogels niet toegankelijk van 15 april tot 15 juli. Afhankelijk van de omstandigheden kan het voorkomen dat Natuurmonumenten een deel van het gebied langer gesloten houdt.

5.3 Schoon strand
Een gezonde Noordzee is een schone Noordzee. Een zee waarop iedereen die er actief is, ook verantwoordelijkheid neemt. Dat betekent dat niemand afval achterlaat in het water en op het strand.

Taken en verantwoordelijkheden
Een schoon strand is een gedeelde verantwoordelijkheid van iedereen: de bezoekers, strandexploitanten, de terreinbeheerders en de gemeente. Dat geldt niet alleen voor het strand, maar vanzelfsprekend ook voor de duinen en de strandovergangen.

Gemeente Schiermonnikoog
De gemeente is op grond van de Wet op strandvonderij verantwoordelijk voor alles wat op het strand aanspoelt. Wanneer de hoeveelheid vuil op het strand hier aanleiding toe geeft, wordt het strand gereinigd. Ook de verantwoordelijkheid voor het opruimen van het strand bij verontreinigingen van minder dan 5 m3 ligt bij de gemeente.
Afvalbakken en (ondergrondse) afvalcontainers bij de strandovergangen Badweg en Prins Bernhardweg zijn in beheer van de gemeente. Deze worden regelmatig geleegd. Op het strand zelf zijn geen afvalbakken. De ervaring leert dat bezoekers hun afval deponeren in de afvalbakken op de strandovergangen of meenemen naar huis of vakantieverblijf.

Voor de inzameling van zwerfvuil staan bij een aantal strandovergangen grote containers. Daarnaast worden in de periode april – oktober speciale bakken geplaatst op het strandgedeelte tussen paal 9 en paal 16. Dit blijkt goed te werken. Veel strandbezoekers deponeren zwerfvuil in de daarvoor bestemde bakken. De gemeente is verantwoordelijk voor het afvoeren van het zwerfvuil.

Rijkswaterstaat
Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het opruimen van chemische verontreinigingen (bijv. olie) en verontreinigingen groter dan 5 m3 op het strand en in de zee. Conform het Uitvoeringskader Besluit Rijkswaterstaat (UKBR) kan het opruimen ook aan de gemeente uitbesteed worden.

Natuurmonumenten
Minimaal eenmaal per jaar organiseert Natuurmonumenten een grote strandschoonmaakactie, waarbij aanspoelsels op het strand verwijderd worden. Ook is de beheerder betrokken bij de jaarlijkse Beach Cleanup Tour, die in augustus gehouden wordt.

Verder worden kleine vervuilingen en aanspoelsels in het dagelijks beheer door de beheerder opgeruimd.

Strandexploitanten en organisatoren van evenementen
Ondernemers op het strand zijn verplicht voldoende afvalbakken direct bij hun bouwwerk te plaatsen. Deze moeten regelmatig geleegd worden. Het afval dienen zij zelf af te voeren. Ook zijn zij verantwoordelijk voor het schoonhouden van het strandgedeelte in een straal van 25 meter rondom het bouwwerk. Organisaties of personen die een vergunning krijgen voor een incidentele activiteit of evenement worden verplicht om het strand schoon en in de oorspronkelijke staat op te leveren.

Gestrande dieren
Een melding van een aangespoelde verzwakte zeehond wordt doorgegeven aan de coördinator Eerste Hulp Bij Zeezoogdieren (EHBZ). De coördinator gaat naar de desbetreffende locatie en bepaalt of het dier zelfredzaam is of dat het voor medische verzorging overgebracht moet worden naar het Werelderfgoedcentrum Lauwersoog. Aangespoelde dode zeehonden blijven in principe op het strand liggen, behalve in het gebied tussen de vuurtoren en paal 8. Dit gedeelte van het strand is drukbezocht, daarom worden ze door de gemeente geruimd. Voor aangespoelde levende en dode walvisachtigen geldt de "Leidraad stranding levende grote walvisachtigen", in 2020 opgesteld door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ernstig verzwakte vogels worden door de coördinator EHBZ overgebracht naar de vogelopvang Fügelpits. Dode vogels blijven liggen, tenzij grote groepen vogels getroffen door een virus (bijv. vogelgriep) op het strand liggen. Dan worden de daarvoor geldende protocollen van de NVWA gevolgd.

Verkiezingen schoonste strand
Jaarlijks worden er landelijke verkiezingen gehouden van het schoonste strand. De verkiezingen zijn onderdeel van de Green Deal Schone Stranden, een overeenkomst tussen kustgemeenten, ondernemers en maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor schone stranden. Op verschillende momenten worden inspecties uitgevoerd. Daarbij wordt gelet op de volgende punten:

- Schoonmaken strandgebied, vaak gedelegeerd aan aannemers en paviljoenhouders;
- Aanleg en beheer afvalbakken;
- Gedragsbeïnvloeding strandbezoekers (zowel schoon- als participatiegedrag);
- Goede schoon-afspraken en samenwerking met paviljoenhouders en NGO's/vrijwilligers;
- Rol in monitoring.

In 2024 scoorde Schiermonnikoog vier sterren en draagt daarmee de titel "zeer schoon strand".

De gemeente heeft niet de ambitie om de certificeringen "blauwe vlag" of "groene wimpel" te behalen. Deze certificeringen leggen extra beperkingen op ten aanzien van bijvoorbeeld bepaalde strandactiviteiten en het hondenbeleid.

6. Recreatie

Schiermonnikoog biedt bezoekers volop ruimte om het eiland en de natuur in alle facetten te beleven: de ruimte, de verscheidenheid aan verschillende landschappen, de rust die er heerst en de vrijheid om van al deze waarden te kunnen genieten zonder overbodige beperkingen. Het in stand houden van deze karakteristieke waarden is van groot belang voor de recreatie én voor de economie van het eiland. De recreatiesector is goed voor 44% van het totaal aantal banen.

Het uitgangpunt voor recreatie is vrijheid: een minimum aan beperkingen en een minimum aan schade en verstoring. Het blijkt op Schiermonnikoog goed mogelijk om die twee schijnbare uitersten te combineren. Het uitgestrekte brede strand biedt bezoekers ruimschoots gelegenheid om te wandelen, schelpen te zoeken, te vliegeren of simpelweg te genieten van zon, zee en zand. Om verstoring of schade aan de natuur te beperken en de bezoekers de mogelijkheid te bieden de kernwaarden optimaal te beleven zijn de recreatieve activiteiten verdeeld over deelgebieden, zogenaamde zones.

6.1 Recreatieve zonering

In Beheerplan Natura2000 Duinen van Schiermonnikoog (2016) worden drie recreatieve zones onderscheiden (figuur 6.1). Zij verschillen in mate van natuurlijkheid, beheerintensiteit en recreatieve druk.

1. Een zone met extensief gebruik en nauwelijks recreatieve voorzieningen. Deze zone omvat het grootste deel van het strand.
2. Een zone met matig intensief recreatief gebruik, een hogere padendichtheid en hoger voorzieningenniveau. Deze zone omvat het strand bij de Westerduinen.
3. Een zone met relatief intensief recreatief gebruik ten noorden van het dorp. De meeste recreatieve activiteiten op het strand worden opgevangen bij de strandovergangen aan de Badweg en de Prins Bernhardweg.
   Binnen de zone met het meest intensieve recreatieve gebruik wordt een deel van het strand tussen de Badweg en het Jacobspad aangemerkt als 'zone 3+: activiteitenstrand'.

Zone 1

Dit is het meest extensief gebruikte en beheerde deel van het eiland. Wind en water hebben vrij spel in dit dynamische gebied. Natuurlijke processen verlopen ongestoord. Recreatief medegebruik is extensief. Het gebied wordt zo weinig mogelijk ontsloten; er zijn relatief weinig paden.

Zone 2

In dit gebied zijn de natuurlijke processen enigszins beteugeld. Inrichtingsmaatregelen worden alleen getroffen ten behoeve van herstel van natuurlijke processen. Recreatief medegebruik is matig intensief en vooral gericht op passief genieten van zon, zand en zee. Het strand wordt ontsloten door meerdere paden met af en toe een bankje.

Zone 3

Zone 3 omvat het strandgedeelte ten noorden van het dorp, van strandpaal 3 tot de Prins Bernhardweg. In dit gebied zijn de natuurlijke processen gering en is de menselijke invloed het grootst. Het beheer is gericht op herstel van natuurlijke processen. Recreatief medegebruik is relatief intensief in vergelijking tot andere gebieden. Hier zijn de drukste strandovergangen met uitgebreide fietsenstallingen en toiletvoorzieningen.

Figuur 6.1 Recreatieve zonering; zone 1 loopt aan de zuidwestzijde door tot en met het Rif en aan de oostzijde tot en met De Balg.

Zone 3+

Een specifiek deel van zone 3, tussen de Badweg en het Jacobspad (strandpalen 3 en 5) is een gebied aangewezen voor actieve recreatie: het activiteitenstrand. Op dit strandgedeelte wordt de actieve recreatie zoveel mogelijk geconcentreerd. Hier vinden activiteiten plaats zoals vliegeren, boogschieten, kitesurfen, blokarten en kampvuren. Al het huidige en toekomstige intensieve recreatieve strandgebruik zal (eventueel na positieve beoordeling) binnen dit gebied uitgeoefend kunnen worden.

Naaktrecreatie

Voor naaktrecreatie geldt een extra zonering, boven op de voorgaande zoneringen. Naaktrecreatie op het strand is toegestaan, met uitzondering van het gedeelte tussen de strandpalen 2 en 7.

6.2 Intensieve sporten

Intensieve sportactiviteiten waarmee grote snelheden kunnen worden bereikt, zoals kitebuggyen, blokarten en kitesurfen, kunnen tot verstoring leiden van vogels en rustende zeehonden. Ook kunnen de activiteiten storend zijn voor andere gebruikers van het strand. Deze intensieve recreatievormen worden geconcentreerd op het activiteitenstrand (zone 3+). Dit geldt eveneens voor het vliegeren met meer dan één lijn.

6.3 Hengelsport en staand wantvissen

Landelijk geldt een verbod op staand wantvisserij. Op grond van "klein historisch medegebruik" heeft de gemeente een vrijstelling. Een belangrijke voorwaarde vanuit het Rijk is dat de recreatieve staand wantvissers zich jaarlijks bij de gemeente registreren en eventuele bruinvisvangsten melden. Alleen inwoners van Schiermonnikoog kunnen geregistreerd worden. Zij ontvangen na melding een uniek registratienummer, dat ze goed zichtbaar aan het visnet moeten bevestigen. Er geldt een beperking van één visnet per persoon. Vanuit Europese regelgeving kan er bovendien een beperking gelden op de toegestane hoeveelheid zeevis die gevangen mag worden.

Sportvissen met een hengel of staand want is op het gehele strand toegestaan. Bij staand want vissen is het belangrijk dat de palen duidelijk gemarkeerd worden, zodat deze goed zichtbaar zijn voor andere strandgebruikers.

6.4 Strandrijden

Op grond van beleidsregels ontheffing rijverbod mogen inwoners van Schiermonnikoog met een strandontheffing van de gemeente met een gemotoriseerd voertuig op het strand rijden. Een privilege dat gekoesterd wordt en dat teruggrijpt op het strandjutten. Aan de ontheffing voor strandrijden zijn voorwaarden verbonden, die betrekking hebben op de plaats waar gereden mag worden, de periode waarbinnen strandrijden mag plaatsvinden en de snelheid van het voertuig.

Voor commerciële ritten, zoals de Balgexpres, gelden aanvullende voorwaarden. Hier wordt in paragraaf 7.6 nader op ingegaan.

6.5 Honden

Het strand is een ideale plek om de hond te laten rennen en spelen. Er zijn ook mensen die daar last van kunnen hebben. Bovendien kunnen loslopende honden zorgen voor verstoring van vogels. Op vrijwel het gehele strand, met uitzondering van het gebied ten zuiden van paal 2, mogen honden loslopen. De hond moet wel altijd onder appèl staan. Het is de verantwoordelijkheid van de hondeneigenaar om te beoordelen of de hond op het strand los kan of aangelijnd moet blijven. Indien zich zeehonden of broedvogels op het strand

bevinden is het advies om de hond aan te lijnen. Hondenbezitters zijn verplicht de uitwerpselen van het dier op te ruimen.

6.6 Paardrijden

Ook paardenliefhebbers genieten van het uitgestrekte strand. Het gehele strand is voor ruiters toegankelijk. Wel geldt er een aantal afspraken. Ruiters moeten rekening houden met de overige strandgebruikers. Op de strandovergangen zijn ze zijn verplicht de mest van hun paard op te ruimen. Het strand is voor ruiters bereikbaar via meerdere ruiterpaden, die zijn aangegeven met gele borden. Huifkarren en menners met aanspanningen dienen gebruik te maken van de openbare weg.

6.7 Drones

Steeds meer mensen ontdekken de mogelijkheden van fotograferen en filmen met drones. Drones kunnen prachtige natuurbeelden opleveren, maar ze kunnen ook verstorend werken voor de natuur en de mens. Bovendien tast het vliegen met drones, veelal uitgerust met camera, de privacy van mensen op het strand aan. De Wet Natuurbescherming, opgenomen in de Omgevingswet, stelt dat er geen negatieve effecten mogen zijn op Natura2000 gebieden. Naar verwachting wordt het vliegen met een drone boven N2000-gebieden bij de herziening van de beheerplannen Natura2000 verboden. Bovendien verbiedt Natuurmonumenten het gebruik van drones in natuurgebieden die zij beheert.

6.8 Kampvuren

Kampvuren horen bij de strandbeleving van Schiermonnikoog. De gemeente wil dit faciliteren door het aanwijzen van twee plekken op het strand waar kampvuren georganiseerd kunnen worden. De kampvuurlocaties zijn gelegen op het strand ter hoogte van de strandovergang bij de vuurtoren en tussen de strandovergangen Badweg en Westerhofpad (figuur 6.3). Op iedere locatie is een verharding aangebracht waarop bakken bevestigd worden. Deze bakken zorgen ervoor dat er geen hout- of asresten op het strand achterblijven.

Voor het houden van een kampvuur dient een ontheffing bij de gemeente te worden aangevraagd. Dit zijn schaarse ontheffingen met een looptijd van vijf jaar. Er worden maximaal twee ontheffingen uitgegeven. In de ontheffing staat vermeld aan welke voorwaarden voldaan moet worden.

Figuur 6.3 De nieuwe kampvuurlocaties aangegeven op de luchtfoto

6.9 Kamperen

Op grond van de APV is kamperen buiten de daarvoor bestemde kampeerterreinen niet toegestaan. Het is verboden om op het strand te kamperen.

7. Exploitatie van het strand

Op Schiermonnikoog zijn natuur, mensen en ondernemers nauw met elkaar verbonden. Een groot deel van de ondernemers haalt de omzet uit de verkoop van goederen en diensten aan bezoekers die van de natuur, de ruimte en de rust komen genieten. Het in stand houden van de natuurlijke waarden is van groot belang voor de recreatie en daarmee ook voor de eilander economie.

Kwaliteitsverbetering van de bestaande voorzieningen is een breed gedeelde wens. De huidige strandexploitanten willen een betere dienstverlening bieden aan hun gasten. Enkele ondernemers hebben bovendien plannen voor uitbreiding of vernieuwing van het aanbod. De gemeente wil de exploitatie van het strand faciliteren. Daarbij is het uitgangspunt dat het past bij de schaal en ambities van Schiermonnikoog: kleinschalig, hoge kwaliteit, toegankelijk, schoon en duurzaam.

7.1 Nieuwe mogelijkheden

Momenteel zijn er vijf kiosken toegestaan op het strand. Binnen het huidige beleid is het niet mogelijk om deze voorzieningen jaarrond te exploiteren. Ook is het niet mogelijk om het aantal kiosklocaties uit te breiden. Dit staat ontwikkeling in de weg, terwijl wij juist een beperkte uitbreiding toe willen staan. Daarmee kunnen nieuwe initiatieven die bijdragen aan de doelstellingen ook daadwerkelijk gerealiseerd worden.

Paviljoens

Dit willen wij doen door het aanbod aan voorzieningen te concentreren bij de strandovergangen Badweg en Prins Bernhardweg. De gemeente wil mogelijk maken dat op elk van deze locaties één strandpaviljoen jaarrond geëxploiteerd kan worden. Voor specifiek de Badweg merken we op dat hier op het strand Paal 3 is gevestigd. Het bouwwerk is seizoensgebonden: het wordt elk jaar in april opgebouwd voor het zomerseizoen en in oktober weer uit elkaar gehaald. In het kader van het zuinig en zorgvuldige ruimtegebruik willen wij voorkomen dat bij de strandopgang Badweg twee gelegenheden gaan ontstaan, namelijk een seizoensgebonden bouwwerk en een bouwwerk dat jaarrond aanwezig is. Óf het bouwwerk blijft seizoensgebonden, dan wel het seizoensgebonden bouwwerk keert in de vorm van een strandpaviljoen in de omgeving van de strandopgang terug.

Buitensportaccommodatie

Bovendien is er een wens vanuit de ondernemers om op het activiteitenstrand een accommodatie voor buitensportactiviteiten jaarrond te kunnen exploiteren. Ook dit wil de gemeente faciliteren. Hierbij gelden wel enkele vertrekpunten, zoals ook al eerder aangehaald. We bevinden ons in een uniek en kwetsbaar gebied en willen de kwaliteiten en waarden behouden en waar mogelijk versterken. Er moet onder andere rekening worden gehouden met donkerte, stilte en landschappelijke kwaliteiten, terwijl wij ook ruimte willen bieden. Gelukkig is die ruimte er ook, maar dat vraagt ook om maatwerk en samenwerking, tussen alle betrokken partijen, zoals ondernemers, Rijkswaterstaat, Natuurmonumenten en gemeente.

Overige vormen

Nu zijn de locaties voor kiosken (seizoensgebonden bouwwerk van lichte constructie ten behoeve van dagrecreatieve voorzieningen, in de periode van april tot en met oktober) op de kaart gefixeerd en in aantallen begrensd. We willen flexibiliteit creëren voor initiatieven die bijdragen aan de doelen die wij hebben. Dit betekent onder andere dat wij kiosken op een meer flexibele wijze willen regelen. Dit wordt nader uitgewerkt in het omgevingsplan.

Uitgangspunten

- Vanwege de kwaliteiten van het gebied achten wij zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik van groot belang. Dit betekent dat wij een zeer sterke voorkeur hebben voor het clusteren van bestaande kiosken, voorzieningen en andere bouwwerken. Op de locatie dient een geordend geheel van een of meerdere objecten te ontstaan, passend bij de schaal van Schiermonnikoog. Een ensemble van recreatieve voorzieningen die een eenheid creëren in vormgeving en uitstraling. Hiermee voorkomen we dat er versnippering optreedt en bovendien draagt clustering bij aan het zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik. Gedacht wordt aan een samenwerking tussen ondernemers die gebruikmaken van gedeelde voorzieningen.

- De bouwwerken, zeker als het gaat om jaarrond aanwezige bouwwerken moeten landschappelijk goed worden ingepast, waarbij nagedacht wordt over het bouwwerk, de grootte en de kwaliteiten daarvan in relatie tot de plek en de omgeving. Het bepalen van de plek is afhankelijk van de context en bestaat uit een verzameling van factoren en van bestaande regels van bijvoorbeeld Rijkswaterstaat. Welke waarden zijn er (openheid strand, zicht op de zee voor iedereen, silhouet duinen), techniek en kosten (kabels en leidingen), bestendigheid (waterveiligheid, storm, ...)?

- Landschappelijke inpassing gaat daarnaast over architectuur. Hoe is de overgang van het maaiveld met het paviljoen, wat is de maat en schaal, de hoofdvorm, aanzicht, opmaak en detaillering? Aandachtspunten zijn onder andere alzijdigheid, zomer- en winterbeeld, windschermen, installaties, al dan niet toestaan van losse gebouwtjes ernaast voor opslag.

- Er zijn verschillende ondernemers die enkel opslag op of in de nabijheid van het strand nodig hebben. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan de surfclub. Deze opslag is niet te betreden door bezoekers of nodig voor het ontvangen van bezoek. In dergelijke gevallen zou het waard zijn te onderzoeken of het mogelijk is om centrale opslagvoorzieningen te realiseren onder bijvoorbeeld de strandpaviljoens, de buitenportaccommodatie of wellicht door het maken van nieuwe bouwwerken die nagenoeg geheel opgaan in het landschap, nieuwe bunkers onder een nieuw duin. Ook hier zien wij kansen als we gezamenlijk met ondernemers een plan kunnen maken.

7.2 Bouwwerken

Op het strand maken we onderscheid tussen verschillende typen bouwwerken.

Strandpaviljoen

Een strandpaviljoen is een gebouw dat op het strand is gevestigd. Het is primair bedoeld voor individuele strandbezoekers. Het gebouw past bij het landschap en is kleinschalig. Een strandpaviljoen heeft een volledige horecafunctie. Etenswaren en dranken worden ter plekke genuttigd. Voor het schenken van alcoholische dranken is een vergunning op basis van de Alcoholwet vereist.

Een strandpaviljoen mag over een terras beschikken. Het beschikt over voldoende ruimte voor eigen opslag ten behoeve van de horecafunctie. Het paviljoen is toegankelijk voor mensen met een beperking. De toiletvoorziening en waterafvoer zijn aangesloten op de riolering. De gemeente zal ervoor zorgdragen dat de waterleiding, elektriciteitsvoorziening en riolering bij de strandovergangen Badweg en Prins Bernhardweg worden doorgetrokken tot aan de duinvoet. Bevoorrading en het afvoeren van afval geschiedt maximaal eenmaal per

dag op vastgestelde tijden. De maximale oppervlakte van een strandpaviljoen, inclusief vlonder en terras, wordt verder uitgewerkt in het omgevingsplan.

Strandkiosk

Een strandkiosk is een demontabel bouwwerk op het strand. De primaire functie van een kiosk is detailhandel. Het is een verkoop- en/of verhuurpunt voor strandgerelateerde gebruiksvoorwerpen. Daarnaast is het toegestaan om vanuit een kiosk verpakte etenswaren en dranken te verkopen, uitsluitend om mee te nemen. Verkoop van alcoholische dranken is niet toegestaan. Een strandkiosk mag geen terras hebben. De oppervlakte van een vlonder ten dienste van een strandkiosk bedraagt maximaal 75 m2 en het gebouw mag maximaal een oppervlakte hebben van 50 m2. Opslagruimte en overige voorzieningen maken onderdeel uit van de maximaal toegestane oppervlakte. Bevoorrading en het afvoeren van afval geschiedt maximaal eenmaal per dag op vastgestelde tijden.

Accommodatie voor buitensportactiviteiten

Een accommodatie voor buitensportactiviteiten is het totaal aan voorzieningen die een buitensportschool of -aanbieder nodig heeft om sportactiviteiten op het strand uit te oefenen. Deze activiteiten beperken zich niet alleen tot het badseizoen, maar gaan ook in het winterseizoen door, mits de weersomstandigheden dat toelaten. De accommodatie bevat ruimte(s) voor opslag van materialen, een recreatieruimte, verkleedruimtes, kantoor en/of clubvoorziening. Ondergeschikte horeca is toegestaan en mag maximaal 35% van de maximaal toegestane vloeroppervlakte in beslag nemen. Etenswaren en dranken zijn primair bedoeld voor de eigen gasten en/of clubleden en moeten ter plekke genuttigd worden. Bevoorrading en het afvoeren van afval geschiedt maximaal eenmaal per dag op vastgestelde tijden. De maximale oppervlakte van een buitensportaccommodatie wordt verder uitgewerkt in het omgevingsplan.

Strandbewakingspost

De reddingpost voor de lifeguards staat op het strand ter hoogte van de strandovergang Prins Bernhardweg. De bewakingspost bestaat uit een unit met drie werkruimtes: een werkruimte, een verblijfsruimte en een bergruimte. De gemeente is verantwoordelijk voor de benodigde materialen en de financiële middelen om de bewakingspost te realiseren. De bestaande oppervlakte wordt gehandhaafd.

Strandhuisjes

Strandhuisjes voor dag- en/of nachtrecreatie zijn op het strand van Schiermonnikoog niet toegestaan.

7.3 Vergunningen voor het plaatsen van bouwwerken

Toestemmingen en vergunningen

Het strand is eigendom van de Staat. Natuurmonumenten heeft het strand in erfpacht en de gemeente heeft een vergunning voor een gedeelte van het strand om dat te mogen (laten) exploiteren voor recreatief gebruik (zie ook H3).

Privaatrechtelijk

Voor het plaatsen van bouwwerken (in de zone tussen de duinvoet en de laagwaterlijn van de Noordzee) zijn de volgende privaatrechtelijke toestemmingen nodig:

1. *Toestemming van Natuurmonumenten voor het plaatsten van een bouwwerk*[3]

[3] Hierover vindt nog nader onderzoek plaats.

Publiekrechtelijk

Voor het plaatsen van bouwwerken en uitvoeren van werken (in de zone tussen de duinvoet en de laagwaterlijn van de Noordzee) zijn de volgende publiekrechtelijke toestemmingen nodig:

Rijk

Het Rijk kent twee mogelijkheden:

1. Vergunningplicht
   Op grond van artikel 7.17 lid 2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een omgevingsvergunning "beperkingengebiedactiviteit" nodig voor het bouwen of in stand houden van een (seizoensgebonden) bouwwerk indien de activiteiten worden verricht in de zone tussen de duinvoet en de laagwaterlijn van de Noordzee. Deze wordt beoordeeld aan de hand van beoordelingsregels artikel 8.84 en 8.90 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en het Kustkader (uitvoeringskader vergunningverlening Kust).
2. Meldingplicht
   Indien er geen vergunningplicht is, dan geldt een meldingsplicht.

Bij een aanvraag moeten door de initiatiefnemer voldoende gegevens worden overgelegd en moet bovendien rekening worden gehouden met het Kustkader (zie bijlage I). Opgemerkt wordt dat de omgevingsvergunning "beperkingengebiedactiviteit" conform het beleid van Rijkswaterstaat niet wordt verleend voor onbepaalde tijd. Afhankelijk van de dynamiek wordt een vergunning verleend voor maximaal 5 jaar of 10 jaar. Dit omdat het noodzakelijk is de locatie eens per 5 jaar te boordelen om zodoende te bepalen of het bouwwerk verplaatst moet worden als gevolg van duinaangroei en/of -afslag.

Provincie

De provincie *stelt* door middel van de provinciale verordening algemene regels, maar ook specifieke regels bijvoorbeeld ten aanzien van een specifieke functie of een gebied.
Voor bebouwing in het kustfundament geldt op grond van artikel 2.35 lid 2 POV dat nieuwe bebouwing kan worden toegestaan, mits in het omgevingsplan is verantwoord dat hierdoor geen belemmering ontstaat voor de instandhouding of versterking van het zandige deel van het kustfundament, hierover advies is gevraagd aan de beheerder van de waterkering (Wetterskip Fryslân) en dat bovendien de overige bepalingen van die verordening voor het oprichten van bebouwing in acht worden genomen.

Zo is het Noordzeestrand aangewezen als stiltegebied. Het is verboden om zonder omgevingsvergunning van Gedeputeerde Staten zonder noodzaak geluid voort te brengen, te doen of te laten voortbrengen, in die mate dat de heersende natuurlijke rust in het gebied wordt verstoord.

Gemeente

1. Beeldkwaliteitsplan
   De maximale oppervlakte van de bouwwerken, inclusief vlonder en terras, locatie, beeldkwaliteit, locaties etc. wordt verder uitgewerkt door de gemeente. Hierbij is het ook van belang dat dit in samenspraak met onder andere de ondernemers wordt opgepakt.
2. Ruimtelijke beleid
   De omzetting van een seizoensgebonden kiosk naar een jaarrond te exploiteren strandpaviljoen of accommodatie voor buitensportactiviteiten is pas mogelijk zodra dit in het nieuwe omgevingsplan is verwerkt en vastgesteld. De strandnota zelf leidt immers niet tot een grondslag voor het eenvoudig verlenen van vergunningen. Er kan daar door de gemeente op verschillende manieren mee om worden gegaan. Dit heeft te maken met

de wijze van willen en kunnen faciliteren en de mate van de verdeling van verantwoordelijkheden tussen de initiatiefnemer en het bevoegd gezag.

Voorbeeld:
Wij hebben in de strandnota aangegeven aan welke mogelijkheden de gemeente medewerking wil verlenen. Het is aan de initiatiefnemer om indachtig die randvoorwaarden en uitgangspunten een plan te maken en uit te werken. Dit plan wordt door de initiatiefnemer voorzien van een "Goede Onderbouwing van de effecten op de Fysieke Leefomgeving" (GoFlo). Dit is een rapport dat wordt gebruikt bij de aanvraag van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) en bevat ook een weergave van de onderzoeksresultaten. De kosten voor alle onderzoeken, planvorming en vergunningen komen voor rekening van de initiatiefnemer. Wij denken als gemeente mee, zorgen voor een geactualiseerd welstandskader en zorgen voor een goed proces en rolverdeling tussen alle betrokken partijen.

Daarnaast kunnen wij ook de uitgangspunten en randvoorwaarden van de strandnota vertalen in een omgevingsplan. Er zijn ook weer verschillende manieren waarop wij dit kunnen en willen vertalen. Het is daarbij de vraag tot op welk niveau wij de initiatiefnemer willen faciliteren. Kort en goed: de verruimingen die wij willen toestaan, zullen moeten worden onderzocht op daadwerkelijke haalbaarheid en inpasbaarheid. Dat gaat gepaard met onderzoekskosten en plankosten. Dit zal nader worden uitgewerkt en bepaald.

Naast het omgevingsplan gelden aanvullende regels ten aanzien van onder andere milieu die wij niet in het omgevingsplan kunnen of mogen regelen. Dit zijn bijvoorbeeld algemene regels vanuit het Bal of regels die nu in het tijdelijke omgevingsplan zijn opgenomen. Een voorbeeld is dat voor alle exploitanten geldt dat zij de nabije omgeving in een straal van 25 meter rondom het bouwwerk schoonhouden door afval in te zamelen en zwerfvuil te op te ruimen. Het is niet toegestaan ongezuiverd water te lozen in de bodem en/of op het oppervlaktewater.

7.4 Exploitatievergunningen

Exploitatievergunning

Voor het exploiteren van een voor een openbare inrichting dient een ondernemer in bezit te zijn van een exploitatievergunning. Voor het exploiteren van een strandpaviljoen is een vergunning op basis van de Alcoholwet vereist. In de buitensportaccommodatie is horeca toegestaan, mits deze ondergeschikt is aan de hoofdactiviteit van de onderneming. Een exploitatievergunning is vereist. Indien alcohol geschonken wordt, geldt dat een vergunning op basis van de Alcoholwet verplicht is. Ook voor het uitbaten van een kiosk is een exploitatievergunning vereist. Deze exploitatievergunningen zijn persoonsgebonden. Dat wil zeggen dat de vergunning vervalt zodra een ondernemer zijn activiteiten beëindigt. Als de exploitatie wordt overgenomen, dan moet de nieuwe uitbater een exploitatievergunning aanvragen.

Schaarse vergunningen

Wanneer er meer belangstellenden zijn dan het aantal beschikbare vergunningen is er sprake van schaarse vergunningen. Gezien het beperkte aantal exploitatievergunningen op het strand kan het voorkomen dat er meer aanvragers zijn dan beschikbare vergunningen. Daarom zal de gemeente een beleidskader ontwikkelen voor schaarse vergunningen. Dit vereist zorgvuldige afwegingen, omdat het gaat om de verdeling van beperkte publieke rechten.

Exploitatieverplichting

De gemeente is van mening dat de beschikbare mogelijkheden zo goed mogelijk benut moeten worden. De gemeente kan de exploitatievergunning intrekken en aan een andere exploitant verlenen op het moment dat er één jaar geen gebruik van gemaakt wordt, anders dan door overmacht. Zo wordt voorkomen dat een strandexploitant zich uit concurrentieoverwegingen het recht voorbehoudt om een bepaalde voorziening niet te realiseren en/of niet te exploiteren.

Jaarrond en seizoensgebonden exploitatie

De gemeente hecht veel belang aan een gezonde lokale economie en werkgelegenheid. Om de continuïteit van exploitatie op het strand te waarborgen én duurzame werkgelegenheid te bevorderen wil de gemeente jaarrond exploitatie toestaan voor de strandpaviljoens en de accommodatie voor buitensportactiviteiten, mits aan bestaande wet- en regelgeving wordt voldaan. Een jaarrond exploitatie biedt ondernemers de mogelijkheid om niet alleen met seizoenskrachten te werken, maar medewerkers ook een vaste aanstelling te bieden. Dit heeft een positieve uitwerking op de continuïteit en de kwaliteit van het productaanbod. Jaarrond exploitatie sluit ook aan bij de toeristische visie. Spreiding van het toerisme en recreatief aanbod over de minder drukke maanden is een van de pijlers van deze visie.

Het mogelijk maken van jaarrond exploitatie is afhankelijk van voorwaarden die Rijkswaterstaat, Wetterskip Fryslân, de provincie of de gemeente stellen. Als er toestemming is verleend voor jaarrond exploitatie (en het bouwwerk blijft in de winterperiode staan), dan geldt de verplichting om het gehele jaar open te zijn -op maximaal 8 weken na- voor tenminste vier dagen per week.

Voor de strandkiosk geldt dat deze gedurende de periode 1 april t/m 31 oktober geëxploiteerd kan worden. Deze periode is inclusief op- en afbouw. De strandbewakingspost is alleen gedurende de zomermaanden (juli en augustus) in gebruik. Buiten het badseizoen dient het strand ter plaatse van de seizoensgebonden bouwwerken leeg te zijn. Opslag van materialen van seizoensbebouwing op het strand is niet toegestaan en dient buiten het badseizoen elders te worden ondergebracht.

7.5 Commerciële activiteiten

Op het strand worden diverse activiteiten in groepsverband georganiseerd, zoals yoga, natuur-educatieve activiteiten of schilderworkshops. Deze activiteiten worden veelal tegen betaling aangeboden aan recreanten. Voor het organiseren van voor het publiek toegankelijke activiteiten zoals een feest, voorstelling of muzikaal optreden geldt een meldingsplicht. Bij activiteiten voor grotere groepen geldt dat er een evenementenvergunning verplicht is (§7.6).

Terreintoestemming

Voor het commercieel aanbieden van activiteiten op het strand dient de ondernemer of aanbieder terreintoestemming aan te vragen bij Natuurmonumenten. De boswachter beoordeelt de activiteit op eventuele verstoring van de natuur, de intensiteit van activiteiten op een bepaalde locatie of tijdstip en/of overlast voor andere strandgebruikers[4].

Commerciële gemotoriseerde strandritten

Strandritten naar de oostpunt van het eiland horen bij Schiermonnikoog. Veel bezoekers maken jaarlijks de tocht naar de Balg. Om deze tochten mogelijk te maken, maar de verstoring van de natuur zo beperkt mogelijk te houden, wordt het aantal exploitanten voor gemotoriseerde strandritten beperkt tot één aanbieder. Naast het verkrijgen van een

[4] Hierover vindt nog nader onderzoek plaats.

exploitatievergunning bij de gemeente moet de aanbieder een huurovereenkomst sluiten met het Rijksvastgoedbedrijf. Dit betreft een jaarovereenkomst die telkens met een jaar wordt verlengd. De ritten mogen plaatsvinden in de periode van 1 mei t/m 30 september.

7.6 Evenementen

Activiteiten in georganiseerd verband, zoals sporttoernooien of optredens, worden zoveel mogelijk geconcentreerd op het activiteitenstrand. Er moet aan bepaalde voorwaarden worden voldaan, onder andere met betrekking tot duurzaamheid, geluidsoverlast en verlichting. Voor groepen vanaf 100 personen is op grond van de APV een evenementenvergunning verplicht.

In de provinciale milieuverordening is het natuurgebied van Schiermonnikoog aangewezen als een "Milieubeschermingsgebied Stilte". Dit geldt ook voor het strand. In stiltegebieden is het verboden om zonder noodzaak geluid voor te brengen waarmee de stilte in dat gebied wordt verstoord. In incidentele gevallen wordt een ontheffing van de geluidsnormen verleend voor bepaalde evenementen.

7.7 Verhuur van ligbedden en parasols

Verhuur van strandmeubilair, zoals ligbedden en parasols, is alleen toegestaan op het badstrand ter hoogte van de strandovergang Prins Bernhardweg. De verhuurder dient in bezit te zijn van een exploitatievergunning. Het strandmeubilair is van goede kwaliteit, vervaardigd van duurzame materialen en straalt eenheid uit. Het badstrand is openbaar toegankelijk en niet exclusief voor huurders van strandmeubilair.

In §5.1 wordt veiligheid als een van de randvoorwaarden genoemd voor strandgebruik. Om onveilige situaties tussen badgasten en watersporters, zoals kitesurfers, te voorkomen is verhuur van strandmeubilair op of nabij het activiteitenstrand niet toegestaan.

7.8 Standplaatsen en venten

Standplaatsen, zoals omschreven in de APV, zijn op het strand alleen toegestaan mits het college hiervoor een vergunning verleent. Op grond van de APV is venten op het strand verboden. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

7.9 Commerciële uitingen

Op grond van de APV is reclame in de publieke ruimte verboden. Het college kan hiervan afwijken en regels opstellen.

8. Communicatie en evaluatie

8.1 Communicatie

Om ervoor te zorgen dat zowel de ondernemers als bezoekers van het strand kennis kunnen nemen van de regels en afspraken ten aanzien van het gebruik van het strand worden diverse communicatiemiddelen ingezet.

Bezoekers

Strandbezoekers worden geïnformeerd door middel van:

- Informatieborden: de strandovergangen worden voorzien van geactualiseerde informatieborden. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt met pictogrammen.
- Folders: de onlangs vernieuwde flyer Welkom in Nationaal Park Schiermonnikoog bevat relevante gebiedsinformatie en praktische regels voor een bezoek aan het eiland. De folder is verkrijgbaar bij Het Baken en in het gemeentehuis. In de Lytje Pole Krant, die ieder kwartaal verschijnt, wordt regelmatig aandacht besteed aan het strand en strandgebruik.
- Online: op de websites en social mediakanalen van onder andere de VVV, Nationaal Park Schiermonnikoog, Natuurmonumenten en de gemeente wordt informatie gegeven over de voorzieningen op en het gebruik van het strand.

Ondernemers

Op de website van de gemeente zal informatie gepubliceerd worden over het aanvragen van een vergunning voor bijvoorbeeld het organiseren van een strandevenement, het aanbieden van commerciële activiteiten of het vervangen of aanpassen van een bouwwerk. Hier zal vermeld worden hoe de ondernemers een aanvraag kunnen indienen en wat daarvoor nodig is. Vanzelfsprekend kunnen zij ook met hun vragen terecht bij de medewerkers van de gemeente.

8.2 Evaluatie

Jaarlijkse evaluatie strandgebruik

Het strandgebruik wordt jaarlijks geëvalueerd. Bij deze evaluatie zijn de gemeente Schiermonnikoog, provincie Fryslân, Natuurmonumenten, strandexploitanten en de (georganiseerde) strandgebruikers aanwezig. De gemeente neemt het initiatief voor het organiseren van het gesprek. Afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie kunnen nadere afspraken gemaakt worden over onder meer de veiligheidsaspecten onderling en met andere gebruikers van het activiteitenstrand, zoals bijvoorbeeld zwemmers en huifkartochten. Daarnaast worden er ook afspraken gemaakt om de verstoring van de aanwezige fauna tot een minimum te beperken. Hierbij kan gedacht worden aan nadere gebiedsafbakening van de verschillende gebruikers, het ontwikkelen van een gedragscode, het ontwikkelen van een voorlichtingsflyer en monitoring van de verschillende vormen van strandgebruik en de effecten hiervan.

Werkgroep Beheer

De werkgroep Beheer van Nationaal Park Schiermonnikoog adviseert het overlegorgaan over inrichting, beheer en ontwikkeling van het natuurgebied. Ook vindt hier afstemming plaats over activiteiten, projecten en beheermaatregelen. In de werkgroep zitten vertegenwoordigers van de provincie Fryslân, de gemeente Schiermonnikoog, Natuurmonumenten, Wetterskip Fryslân, Rijkswaterstaat, Vitens, de Vereniging Boerenbelang,

het Schiermonnikoger Ondernemers Verbond (SOV), de Natuur- en Vogelwacht en IVN Friesland (coördinator Communicatie & Educatie). De werkgroep komt gemiddeld vier keer per jaar bijeen.

Afspraken met Natuurmonumenten

Binnen afzienbare tijd zal de gemeente in overleg treden met Natuurmonumenten om afspraken te maken over:

- Beheer van de strandovergangen;
- Toezicht en handhaving op grond van de APV;
- *Toestemming en vergunningen voor het plaatsen van bouwwerken en het organiseren van activiteiten.*[5]

[5] Hierover vindt nog nader onderzoek plaats.

9. Financiën

De gemeentelijke taken op het strand, zoals strandbewaking en het schoonhouden van het strand, brengen kosten met zich mee. Deze kosten bedragen €100.000 en zijn structureel opgenomen in de gemeentebegroting. De kosten worden jaarlijks geïndexeerd.

Voor een aantal extra maatregelen die voortkomen uit deze strandnota worden incidenteel kosten gemaakt:

Maatregel	Kosten (€)
Doortrekken waterleiding en elektriciteitsvoorziening tot aan de duinvoet bij de strandovergangen Badweg en Prins Bernhardweg	250.000
Aanschaf elektrische strandrolstoel voor de strandovergang Prins Bernhardweg, inclusief stalling	27.500
Terreinwagen crisisbeheersing (tweedehands)	30.000
Natuurtoiletten bij Paal 2 en Paal 4	40.000
Totaal	**347.500**

Bij jaarrond exploitatie zullen de structurele kosten toenemen. Er zal meer afval opgehaald moeten worden en er zal vaker geveegd moeten worden om de strandpaviljoens ook in de wintermaanden bereikbaar en toegankelijk te houden. De extra kosten die hieruit voortvloeien zal de gemeente aan de strandondernemers met een jaarrond exploitatie doorberekenen.

Bijlagen

Bijlage I – Kustkader en indieningsvereisten Rijkswaterstaat

Initiatieven in het kustfundament, zeewaarts van de duinvoet
(waterkering in beheer bij waterschap)

Vereisten voor vergunningplichtige initiatieven

Vereisten voor jaarrond bebouwing
B1 In dynamisch beheerde kustdelen, moet er voldoende ruimte tussen jaarrond strandbebouwing zijn om doorstuiving naar de duinen mogelijk te houden (minimaal één keer van het naastgelegen bouwwerk).

B2 (= A17) Jaarrond bebouwing moet op palen zijn gefundeerd. Daarbij moet de onderkant van de bebouwing minimaal op NAP + 4 m liggen. De funderingspalen moeten een onderlinge afstand hebben van minimaal 3 meter.

B3 (=A5) In het stormseizoen (van 1 oktober tot 1 april) moet de ruimte tussen de funderingspalen van jaarrond bebouwing geheel vrij zijn van obstakels.

Vereisten voor alle bebouwing en initiatieven
B4 Verhardingen op het strand (zoals funderingen van betonplaten, bestratingen of vlonders) mogen de uitvoering van de suppleties niet hinderen.

B5 Er wordt gestreefd naar het beschikbaar houden van een obstakelvrije strook op het strand van 10 meter tussen de bebouwing en de gemiddelde hoogwaterlijn van de afgelopen 10 jaar, zodat Rijkswaterstaat het strand onder normale weersomstandigheden kan bereiken.

B9 Initiatieven in het kustfundament zijn alleen mogelijk indien deze het zandvolume van het kustfundament niet aantasten (of juist versterken). Ontgraven zand moet in het kustfundament worden verwerkt.

B13 Vergunningen voor initiatieven worden afgegeven voor 5 tot 10 jaar.

Vereisten voor zanddepots en opslag van materiaal
B15 Zanddepots en de opslag van materiaal mogen geen negatieve invloed hebben op het volume zand in de basiskustlijnzone en op de dynamiek van de kust.

Vereisten voor kabels en leidingen
B10 (=A6) Het ontwerp, de aanleg en het beheer van aanlandende buisleidingen wordt uitgevoerd overeenkomstig NEN 3650 en NEN 3651.

B11 (=A7) Voor aanlandende kabels geldt dat deze ten minste 1 meter onder de dynamische zone van het strand (blijven) liggen.

B12 (=A8) Nutsvoorzieningen hebben een minimale gronddekking van 1 meter.

Vereisten voor bodemenergiesystemen
B14 Het aanleggen en hebben van bodemenergiesystemen mag er niet toe leiden dat het tijdelijke karakter van strandbebouwing overgaat in permanente bebouwing.

Vereisten voor grotere zandverplaatsingen
B6 Vergunningen voor grotere zandverplaatsingen dan 20m^3 per strekkende meter per jaar zijn alleen mogelijk indien dit geen negatief effect heeft op het volume zand in de basiskustlijnzone.

B7 Een zandverplaatsing van meer dan 100 meter in de langsrichting van het strand (tussen kustraaien) is alleen mogelijk als de initiatiefnemer kan aantonen dat deze geen negatieve invloed heeft op het volume zand in de basiskustlijnzone van deze raaien.

B8 De aanleg van een zandbanket op het strand dat hoger is dan 6 m boven NAP en – kustdwars– breder dan 25 m is alleen vergunbaar als het banket geen negatieve invloed heeft op het volume zand in de basiskustlijnzone en op de doorstuiving van zand naar de duinen (in gebieden waar dynamisch kustbeheer is gewenst).

Vereisten voor meldingsplichtige initiatieven

De algemene regels van de zorgplicht zijn van toepassing (zie bijlage I)

Vereisten voor meldingsplichtige objecten en obstakels
B4 Verhardingen op het strand (zoals funderingen van betonplaten, bestratingen of vlonders) mogen de uitvoering van de suppleties niet hinderen.

B5 Er wordt gestreefd naar het beschikbaar houden van een obstakelvrije strook op het strand van 10 meter tussen de bebouwing en de gemiddelde hoogwaterlijn van de afgelopen 10 jaar, zodat Rijkswaterstaat het strand onder normale weersomstandigheden kan bereiken.

Vereisten voor meldingsplichtige zandverplaatsingen
B7 Een zandverplaatsing van meer dan 100 meter in de langsrichting van het strand (tussen kustraaien) is alleen mogelijk als de initiatiefnemer kan aantonen dat deze geen negatieve invloed heeft op het volume zand in de basiskustlijnzone van deze raaien.

Vereisten voor zanddepots en materiaal (meldingsplichtig tussen 1 april en 1 oktober)
B15 Zanddepots en de opslag van materiaal mogen geen negatieve invloed hebben op het volume zand in de basiskustlijnzone en op de dynamiek van de kust.

Indieningsvereisten

Bij een aanvraag moeten tenminste de volgende gegevens worden aangeleverd:

- de naam, het adres, de woonplaats en het telefoonnummer van de aanvrager, alsmede het e-mailadres van de aanvrager;
- de geografische aanduiding van de locatie waar de handeling wordt verricht, met behulp van:
  - een situatietekening,
  - een kaart met een functionele schaal die is voorzien van een noordpijl en waarop de ligging van de locatie ten opzichte van de omgeving is aangegeven,
  - foto's, of
  - andere geschikte middelen;
- een omschrijving van de aard, de omvang, de reden en het doel van de voorgenomen handeling waarbij wordt vermeld op welke wijze gebruik zal worden gemaakt van het waterstaatswerk of de daartoe behorende beschermingszone;
- een beschrijving van de aard en omvang van de gevolgen van de handeling, voor zover die gevolgen relevant zijn voor de beoordeling van de aanvraag;
- een toelichtende tekening met het ontwerp en de afmetingen van het werk;
- Bouwtekeningen met daarin verwerkt de vloerhoogte in NAP. De vloerhoogte moet minimaal 4m NAP zijn;
- Een palenplan. De palen moeten minimaal 3 meter hart op hart gesitueerd zijn;
- Het tracé van de kabels en leidingen en de daarbij behorende diepteligging;
- Bovenaanzichtkaart met de locatie van het paviljoen op het strand zodat Rijkswaterstaat de afstand tot de duinvoet kan bepalen die moet ten minste 7 meter zijn en er mogen geen objecten achter het paviljoen worden geplaatst;
- een stabiliteitsberekening van de waterkering (dit zal voor het Waterschap van belang zijn);
- de periode waarvoor vergunning wordt gevraagd;
- indien de handeling wordt uitgevoerd door een ander dan de aanvrager: zijn naam, adres, woonplaats en telefoonnummer, alsmede zijn e-mailadres;
- indien de aanvraag wordt ingediend door een gemachtigde: zijn naam, adres, woonplaats en telefoonnummer, alsmede het e-mailadres van de gemachtigde.